765

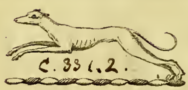
Ao

GAUDEO

John Carter Brown
Library
Brown University

m/h/-

2/10/-

C.331.2.

coll & perf -

Henry Drury Esqr

uh2

16 A 8.

395

Rev.d Mr Crofts.

Apr: 15th 1783

1 Pomponius Mela de situ orbis — Lutet. ap: Vascosan: 1551
2 Fenestella ~~Laetus~~ de magistratibus Romanorum — ib: 1550
3 Laetus de Mag: Rom: — ib: 1550

3. Bib: Pinelli No 6068.

collat: & complete

This book was in the Crofts, and Pinelli Sales —

30 March 1803 [illegible]
45

[illegible] De [illegible]

Pomponii Melæ de SITV ORBIS LIBRI TRES, ACCVRATISSIME EMENDATI.

LVTETIAE

Apud Vaſ*coſanum, uia* Iacob*æa ad inſigne* Fontis.

M. D. LI.

Pomponii Melæ de ſitu orbis lib. primus.

PROOEMIVM.

ORBIS *ſitum dicere aggredior, impeditum opus, & facundiæ minime capax (conſtat enim ferè ex gẽtium locorúmq; nominibus, & eorum perplexo ſatis ordine, quem perſequi longa eſt magis, quàm benigna materia) uerũ aſpici tamen, cognoſciq; digniſsimũ: & quod ſi non ope ingenij orãtis, at ipſa ſui cõtemplatione pretium operæ attendentium abſoluat.* Dicam *autẽ aliâs plura & exactius.* Nunc *autem ut quæque erunt clariſsima, & ſtrictim.* Ac *primò quidẽ, quæ ſit forma totius, quæ maximæ partes, quo ſingulæ modo ſint, utque habitentur, expediam.* Deinde *rurſus oras omnium, & littora, ut intrà, extráque ſunt, atque ut ea ſubit ac circumluit pelagus, additis quæ in natura regionum, incolarúmq; memoranda ſunt.* Id *quò facilius ſciri poſsit atque accipi, paulò altius ſumma repetetur.*

M*undi in quatuor partes diuiſio.* C*aput.* I.

O*Mne igitur hoc, quicquid id eſt, cui mundi cæliq; nomen indidimus, unum eſt, & uno ambitu ſe cũctáq; amplectitur.* P*artibus differt. unde ſol oritur, oriens nuncupatur, aut ortus: quò demergitur, occidens uel occaſus: quâ decurrit, meridies: ab aduerſa parte, ſeptentrio.* H*uius medio terra ſublimis cingitur undique mari, eadémque in duo latera, quæ hemiſphæria nominãtur, ab oriente diuiſa*

*ad occaſum,zonis quinq; diſtinguitur:mediã æſtus infeſtat: frigus ultimas:reliquæ habitabiles,paria agunt anni tẽpora,uerùm nõ pariter.*Antichthones *alterã,nos alterã incolimus.* Illius *ſitus ob ardorem intercedẽtis plagæ incognitus,huius dicendus eſt.* Hæc *ergo ab ortu porrecta ad occaſum:& quia ſic iacet,aliquanto quàm ubi latiſsima eſt, longior,ambitur omnis oceano, quatuorq; ex eo maria recipit,unum ab ſeptẽtrione,à meridie duo, quartum ab occaſu.*Suis *locis illa referentur.*Hoc *primum anguſtum, nec amplius decẽ millibus paſſuum patens, terras aperit,atq; intrat:tum longè latéque diffuſum, abigit uaſtè cedentia littora,ijſdémq; ex diuerſo propè coëuntibus,adeò in arctũ agitur, ut minus mille paſsibus pateat.*Inde *ſe rurſus, ſed modicè admodùm laxat, rurſusq; etiã quàm fuit arctius exit in ſpatiũ.*Quò *cùm eſt acceptum, ingẽs iterum & magnum, & paludi (cæterũ exiguo ore) coniungitur.*Id *omne quà uenit,quáq; diſpergitur,uno uocabulo noſtrũ mare dicitur.*Anguſtias,*introitúmq; uenientis,nos fretum,* Græci πορθμὸν *appellant.* Quà *diffunditur,alia alijs locis cognomina acceptat.ubi primùm ſe coarctat,*Helleſpontus *uocatur:* Propontis,*ubi expandit:ubi iterum preſsit,* Thracius Boſphorus:*ubi iterum effundit,*Põtus Euxinus:*quà paludi cõmittitur,*Cimmerius Boſphorus:*palus ipſa* Mæotis. Hoc *mari & duobus inclytis amnibus,*Tanai & Nilo, *in tres partes uniuerſum diuiditur.*Tanais *à ſeptẽtrione ad meridiẽ uergens,in mediã ferè* Mæotida *defluit : & ex diuerſo* Nilus *in pelagus.* Quod *terrarũ iacet à freto ad ea flumina,ab altero latere* Africam *uocamus, ab altero,*Europen: *ad* Nilum, Africam:*ad* Tanaim, Europen. Vltrà *quicquid eſt,*Aſia *eſt.*

SVMMA ASIAE DESCRIPTIO. Caput II.

TRibus hanc è partibus tangit oceanus, ita nominibus ut locis differens. Eous ab oriente, à meridie Indicus, à ſeptentrione Scythicus. Ipſa ingenti ac perpetua fronte ad orientē uerſa, tantùm ibi ſe in latitudinem, quātum Europa, & Africa, & quod inter ambas pelagus immiſſum eſt, effundit. Inde cū aliquatenus ſolida proceſsit, ex illo oceano quem Indicum diximus, Arabicū mare & Perſicū, ex Scythico Caſpium recipit: & ideo quà recipit anguſtior. Rurſus expāditur, & fit tā lata quàm fuerat. Deinde cū iam in ſuum finem, aliarúmque terrarum confinia deuenit, media noſtris æquoribus excipitur: reliqua, altero cornu pergit ad Nilū, altero ad Tanain. Ora eius cum alueo Nili amnis ripis deſcēdit in pelagus, & diu, ſicut illud incedit, ita ſua littora porrigit: deinde fit uenienti obuiam, & primùm ſe ingenti ambitu incuruat, pòſt ſe ingenti frōte ad Helleſponticum fretum extendit: ab eo iterum obliquat ad Boſphorum, iterúmque ad Ponticum latus curua, aditum Mæotidos tranſuerſo margine attingit. Inde eam gremio ad Tanain uſque complexa, fit ripa, qua Tanais eſt. In ea primos hominum accepimus ab oriente, Indos, Seres, & Scythas. Seres media fermè eoæ partis incolunt: Indi & Scythæ, ultima: ambo latè patentes, neque in hoc tantum pelagus effuſi. Spectant enim etiam meridiem Indi, orámque Indici maris (niſi ubi æſtus inhabitabilem efficiunt) diu continuis gentibus occupant. Spectant & ſeptentrionem Scythæ, ac littus Scythicum

(niſi unde frigoribus arcentur) uſque ad Caſpium *ſinum poßident.* Inde *proxima eſt* Arıane, *deinde* Aria, *&* Gedroſis, *&* Perſis *ad ſinum* Perſicum. *hunc populi* Perſarũ *ambiunt, illum alterũ* Arabes. *ab ijs, quod in Africam reſtat,* Aethiopũ *eſt. illıc* Caſpiani Scythis *proximi, ſinum* Caſpiũ *cingunt. ultrà,* Amazones, *ultráq; eas* Hyperborei *eſſe memorantur.* Interiora *terrarum multæ uariæque gẽtes habitant.* Candari, *&* Paricani, Bactri *&* Suſiani : Pharmacotrophi, Bomarei, Coamani, Rophanes , Dahæ . Super Scythas Scytharúmque *deſerta , ac ſuper* Caſpium *ſinum,* Comari, Maſſagetæ, Caduſij, Hyrcani, Hiberi. Super Amazonas *&* Hyperboreos, Cimmerij, Scythæ, Enioch iæ, Georgi, Moſchi, Corſitæ, Phoriſtæ, Riphaces: *atque ubi in noſtra maria tractus excedit,* Mardı, Antıbarani : *& notiora iam nomina,* Medi, Armenij, Comageni , Murrani, Vegeti, Cappadoces, Gallogræcı, Lycaones, Phryges, Pıſydæ, Iſauri, Lydi, Syrocilices. Rurſus *ex ijs quæ meridıẽ ſpectãt, eædem gentes interiora littora tenent, uſque ad ſinum* Perſicum. Super *hunc ſunt* Parthi, *&* Aßyrij : *ſuper illum alterum,* Babylonij: *& ſuper* Aethiopas Aegyptij. Ripis Nili *amnis & mari proxima, ijdem* Aegyptij *poßidẽt. deinde* Arabia *anguſta fronte ſequentia littora attingit .* Ab *ea uſque ad flexũ illum, quem ſuprà retulimus,* Syria: *& in ipſo flexu,* Cilicia : *extrà autẽ,* Lycia , *&* Pamphilia , Caria , Ionia, Aeolis, Troas *uſque ad* Helleſpontum. Ab *eo* Bithyni *ſunt ad* Thracium Boſphorum . Circa *pontum aliquot populi, alio alióque fine: omnes uno nomine* Pontici *dicuntur : ad lacum,* Mæotici: *ad* Tanain, Sauromatæ.

Summa Europ*æ deſcriptio.* *Cap.* III.

E Vropa *terminos habet ab oriēte* Tanain *&* Mæotida, *&* Pontum*:à meridie,reliqua noſtri maris:ab occidēte* Atlanticum*: à ſeptētrione,* Britannicum *oceanum.* Ora *eius,forma littorum,à* Tanai *ad* Helleſpontum *, quà ripa eſt dicti amnis,quà flexū paludis ad* Boſphorū *redigit:quà* Ponto,Propontidi, *&* Helleſpōto *latere adiacet,contrarijs littoribus* A*ſiæ non oppoſita modò, uerumetiam ſimilis eſt.* Inde *ad fretum nunc uaſtè retracta, nunc prominens, tres maximos ſinus efficit,totidemq; in altum ſe magnis frōtibus euehit.*Extra *fretum ad occidentem inæqualis admodum,præcipuè media,quà procurrit ad ſeptentrionem,niſi ubi ſemel iterumq; grandi receſſu abducitur,penè ut directo limite extēta eſt.*Mare*,quod primo ſinu accipit,*Aegæū *dicitur:quod ſequenti in ore* Ionium*:* Adriaticum *interius :quod ultimo,nos* Tu*ſcum,* Gra*ij* Tyrrhenum *perhibent.*Gē*tium prima eſt* Scythia*,alia quàm dicta eſt.à* Tanai *media fermè pontici lateris.*Hinc *in* Aeg*æi partem cōtinēs,*Thraci*æ ac* Macedoni*æ adiungitur.* T*ū* Gr*æcia prominet,*Aeg*æūq; ab* Ionio *mari dirimit.*Adriatici *latus* Illy*ris occupat.*Inter *ipſum* Adriatic*ū &* Tu*ſcum* Italia *procurrit.*In T*uſco intimo* Gallia *eſt. ultrà,* Hi*ſpania eſt.* H*æc in occidentem .* Deni*que etiam ad ſeptentrionem diuerſis frōtibus uergit:deinde rurſus* Gallia *eſt longè,& à noſtris littoribus huc uſque promiſſa.*Ab *ea* Germani *ad* Sarma*tas porriguntur,illi ad* A*ſiam.*H*æc de* Europ*a.*

Summa A*fricæ deſcriptio.* *Cap.* IIII.

A Frica *ab orientis parte* Nilo *terminatur,pelago à cæteris.breuior eſt quidem quàm* Europa*:quia nec uſquam*

Aſiæ, & nõ totius huius littoribus obtenditur. Longior *tamen ipſa, quàm latior, & quà ad fluuiũ attingit, latiſsima: utque inde procedit, ita media præcipuè in iuga exurgẽs, pergit incurua ad occaſum, faſtigiátque ſe molliter, & ideo ex ſpatio paulatim adductior. ubi finitur, ibi maximè anguſta eſt. quantum incolitur, eximiè fertilis.* Verum *quòd pleraque eius inculta, & aut arenis ſterilibus obducta, aut ob ſitim cæli terrarúmque deſerta ſunt, aut infeſtantur multo ac malefico genere animalium, uaſta eſt magis quàm frequens.* Mare *quo cingitur, à ſeptentrione,* Libycum: *à meridie,* Aethiopicum: *ab occidente,* Atlanticũ *dicimus. ab ea parte quæ* Libyco *adiacet, proxima eſt* Nilo *prouincia, quam* Cyrenas *uocant.* Deinde *cui totius regionis uocabulo cognomen inditũ eſt,* Africa: *cætera* Numidæ *&* Mauri *tenent: ſed* Mauri *in* Atlanticum *pelagus expoſiti.* Vltrà Nigritæ *ſunt, &* Pharuſij, *uſque ad* Aethiopas: *hi & reliqua huius, & totum latus, quod meridiem ſpectat, uſque in* Aſiæ *confinia, poſsident.* At *ſuper ea quæ* Libyco *mari abluuntur,* Libyes Aegyptij *ſunt, &* Leucoæthiopes: *& natio frequens multiplexque,* Getuli: *deinde latè uacat regio, perpetuo tractu inhabitabilis: tũ primos ab oriente* Garamantas, *pòſt* Augilas *&* Troglodytas, *& ultimos ad occaſum* Atlantas *audimus.* Intra *(ſi credere libet) uix iam homines, magiſque ſemiferi* Aegipanes *&* Blemmyæ, *&* Gamphaſantes, *&* Satyri, *ſine tectis paſsim ac ſedibus uagi, habent potius terras, quàm habitent.* Hæc *ſumma noſtri orbis, hæ maximæ partes, hæ formæ, genteſq; partium.* Nunc *exactius oras ſitúſque dicturo, inde eſt cõmodiſsimum incipere, unde terras noſtrum pelagus ingreditur:*

ditur: at & ab ijs potiſsimũ, quæ influẽti dextra ſunt. De-*inde ſtringere littora ordine quo iacẽt, peragratiſq; omnibus quæ mare attingunt, legere etiam illa quæ cingit oceanus, donec curſus incepti operis intrà extráque circumuectus orbem, illuc unde cœperit redeat.*

PARTICVLARIS AFRICAE *deſcriptio.* Mauritania. Cap. V.

DI*ctum eſt* Atlanticum *eſſe oceanum, qui terras ob occidente cõtingeret.* Hinc *in noſtrum mare pergentibus, læua* Hiſpania, Mauritania *dextra eſt.* Primæ *partes illæ* Europæ, *hæ* Africæ. Ei*us oræ finis* Mulucha. Caput *atque exordium eſt promontorium, quod* Græci Ampeluſian, A-*fri aliter, ſed idem ſignificante uocabulo, appellant.* In *eo eſt ſpecus* Herculi *ſacer, & ultra ſpecum* Tingi *oppidum peruetus, ab* Anteo *(ut ferunt) conditum.* Extat *rei ſignũ, parma elephantino tergore execto, ingens, & ob magnitudinem nulli nunc uſuro habilis: quam locorum accolæ ab illo geſtatam pro uero habent tradúntque, & inde eximiè colunt.* Deinde *eſt mons præaltus, ei quem ex aduerſo* Hiſ-*pania attollit obiectus. hunc* Abylam, *illum* Calpen *uocãt, columnas* Herculis *utrunque.* Addit *fama nominis fabulã,* Herculem *ipſum iunctos olim perpetuo iugo diremiſſe colles, atque ita excluſum anteà mole montium oceanum, ad quæ nunc inundat, admiſſum.* Hinc *iam mare latius funditur, ſummotáſque uaſtius terras magno impetu inflectit.* Cæterùm *regio ignobilis, & uix quicquam illuſtre ſortita, paruis oppidis habitatur, parua flumina emittit, ſolo quàm uiris melior, & ſegnitie gentis obſcura.* Ex *ijs tamen quæ commemorare non piget, montes ſunt alti, qui*

qui cõtinenter, & quaſi de induſtria in ordinẽ expoſiti, ob numerum ſeptem, ob ſimilitudinem, fratres uocantur. T*a-muada fluuius, &* R*uſicada, &* S*iga paruæ urbes: & portus, cui* M*agno eſt cognomen ob ſpatium.* M*ulucha ille quẽ diximus, amnis eſt ingẽtium olim regnorũ terminus* B*occhi,* I*ugurthæque.*

Numidia. *Cap.* VI.

A*b eo* N*umidia ad ripas expoſita fluminis* A*mpſagæ, ſpatio quidẽ quàm* M*auritania anguſtior eſt, uerũ & culta magis, & ditior.* V*rbium, quas habet, maximæ ſunt,* C*irtha procul mari, nunc* S*ittianorum colonia, quõdam regũ domus* I*ubæ &* S*iphacis, cũ foret opulentiſsima.* I*ol ad mare, aliquando ignobilis, nũc quia* I*ubæ regia fuit, & quòd* C*æſarea uocitatur, illuſtris.* C*itra hanc (nam in medio fermè littore ſita eſt)* C*artẽna &* A*rſenaria ſunt oppida, &* A*mpſa caſtellũ, &* L*aturus ſinus, &* S*ardabale fluuius.* V*ltrà, monumẽtum commune regiæ gentis.* D*einde* I*coſiũ &* V*thiſia urbes, effluentes inter eas* A*ncus &* N*abar, aliáq; quæ taceri nullum rerum famǽue diſpendium eſt.* I*nterius, & longè ſatis à littore (ſi fidem res capit) mirum admodum, ſpinæ piſcium muricum oſtreorúmq; fragmẽta, ſaxa attrita (uti ſolent) fluctibus, & non differentia marinis, infixæ cautibus anchoræ.* A*lia & huiuſmodi ſigna atque ueſtigia effuſi olim uſque ad ea loca pelagi, in campis nihil alentibus eſſe, inueniríque narrantur.*

Africa minor. *Cap.* VII.

R*egio quæ ſequitur à promontorio* M*etagonio ad aras* P*hilenorum, propriè nomen* A*fricæ uſurpat.* I*n ea ſunt oppida,* H*ippo regius, &* R*uſicade, &* T*abraca: deinde tria*

pro-

promontoria, Candidum, Apollinis, Mercurij, *uaſtè proiecta in altum, duos grandes ſinus efficiunt :* Hipponenſem *uocant proximũ ab* Hippone Diarrhyto, *quod littori eius appoſitum eſt.* In *altero ſunt caſtra* Lælia, *caſtra* Cornelia, *flumẽ* Bragada: *urbes,* Vtica *&* Carthago, *ambæ inclytæ, ambæ à* Phœnicibus *cõditæ.* Illa *fato* Catonis *inſignis, hæc ſuo: nũc populi* Romani *colonia: olim imperij eius pertinax æmula: iam quidẽ iterum opulenta, etiã nunc tam priorũ excidio rerũ, quàm ope præſentium clarior.* Hadrumentũ, Leptis, Clupea, Abrotonum, Taphræ, Neapolis, *hinc ad* Syrtim *adiacent, ut inter ignobilia, celeberrimæ.* Syrti *ſinus eſt centum ferè millia paſſuum, quà mare accipit, patens: trecenta, quà cingitur. Verũ importuoſus atque atrox, & ob uadorum frequentiũ breuia, magíſq; etiam ob alternos motus pelagi affluentis & refluentis infeſtus. Super hunc ingẽs palus, amnẽ* Tritona *recipit, ipſa* Tritonis, *unde &* Mineruæ *cognomẽ inditũ eſt, ut incolæ arbitrantur, ibi genitæ: faciuntq; ei fabulæ aliquã fidem, ꝙ quem natalẽ eius putãt, ludicris uirginũ inter ſe decertantiũ celebrãt. Vltrà eſt* Oea *oppidum, &* Cyniphs *fluuius, per uberrima arua decidens: tum* Leptis *altera, &* Syrtis *nomine atque ingenio par priori: cæterũ altero ferè ſpatio, quà dehiſcit, quáque flexũ agit, amplior. Eius promontorium eſt* Borion, *ab eóq; incipiens ora, quam* Lotophagi *tenuiſſe dicuntur, uſq; ad* Phycunta: *& id promontorium eſt, importuoſo littore pertinax.* Aræ *ipſæ nomẽ ex* Philenis *fratribus traxere, qui contra* Cyrenaicos *miſsi* Carthagine, *ad dirimendum conditione bellum diu iam de finibus, & cum magnis ambo-rum cladibus geſtum, poſtquàm in eo quod conuenerat,*

non manebatur,ut ubi legati concurrerent,certo tempore utrinque dimiſsi,ibi termini ſtatuerẽtur:pacti de integro, ut quicquid citrà eſſet,popularibus cederet:mirũ & memoria digniſsimum facinus,hîc ſe uiuos obrui pertulerũt.

Cyrenaica. Cap. VIII.

Inde ad Catabathmon Cyrenaica *prouincia eſt,in eáque ſunt* Ammonis *oraculum,fidei inclytæ: & fons, quem* Solis *appellant:& rupes quædam* Auſtro *ſacra* . Hæc *cùm hominum manu attingitur , ille immodicus exurgit , arenáſque quaſi maria agens,ſic ſæuit, ut æquor fluctibus.* Fõs *media nocte feruet, mox & paulatim tepeſcens,fit luce frigidus:tunc ut ſol ſurgit,ita frigidior: ſubinde per meridiem maximè riget:ſumit deinde tepores iterum,& prima nocte calidus,atque ut illa procedit,ita calidior:rurſus cum eſt media,perferuet.* In *littore promontoria ſunt* Zephyrion,*&* Nauſtathmos:*portus* Parætonius:Vrbes,Heſperia,Apollonia,Ptolemais,Arſinoë,*atque(unde terris nomẽ eſt)ipſa* Cyrene.Catabathmos *uallis deuexa in* Aegyptum,*finit* Africam.Oræ *ſic habitantur , ad noſtrum maximè ritum moratis cultoribus,niſi quòd quidam linguis differunt,& cultu deorum,quos patrios ſeruãt,ac patrio more uenerantur.*Proximis *nullæ quidem urbes ſtant, tamẽ domicilia ſunt, quæ* Mapalia *appellãtur. uictus aſper, & munditijs carens.*Primores *ſagis uelantur, uulgus beſtiarum pecudumq́; pellibus:humi quies,epulæq́; capiũtur.* Vaſa *ligno fiunt,aut cortice.* Potus *eſt lac , ſuccúſque baccarum.*Cibus *eſt caro,plurimùm ferina.nã gregibus(quia id ſolũ optimũ eſt) quoad poteſt,parcitur.*Interiores *etiam incultius , ſequuntur uagi pecora , utq́ue à pabulo ducta*

ſunt,

*ſunt,ita ſe,ac tuguria ſua promouent:atq; ubi dies deficit, ibi noctem agunt. Quanquàm in familias paſsim & ſine lege diſperſi,nihil in commune conſultant,tamen quòd ſingulis aliquot ſimul coniuges, & plures ob id liberi agnatique ſunt,nuſquam pauci degunt.*Ex *ijs qui ultra deſerta eſſe memorantur,*Atlantes *ſolem execrantur,& dum oritur,& dum occidit,ut ipſis agríſque peſtiferum.* Nomina *ſinguli non habent.non ueſcuntur animalibus, neque illis in quiete,qualia cæteris mortalibus,uiſere datur.* Troglo*dytæ nullarum opum domini, ſtridẽt magis quàm loquũtur,ſpecus ſubeunt,aluntúrque ſerpentibus.* Apud Gara*mantes etiam armenta ſunt,eáque obliqua ceruice paſcũtur.*Nam *pronis directa in humum cornua officiunt.*Nulli *certa uxor eſt.*Ex *his qui tam cõfuſo parentum coitu paſſim incertiſq; naſcuntur,quos pro ſuis colant,formæ ſimilitudine agnoſcunt.*Augil*æ manes tantùm deos putant,per eos deierant,eos ut oracula conſulunt,precatique quæ uolunt,ubi tumulis incubuere, pro reſponſis ferunt ſomnia.* F*œminis eorum ſolemne eſt nocte qua nubunt,omniũ ſtupro patere,qui cum munere aduenerint, & tum cum plurimis concubuiſſe maximum decus, in reliquum pudicitia inſignis eſt.*Nudi *ſunt* Gamphaſantes,*armorúmque omniũ ignari:nec uitare ſciunt tela,nec iacere,ideóque obuios fugiunt,neque aliorum quàm quibus idem ingenij eſt, aut congreſſus,aut colloquia patiuntur.* Blemmyis *capita abſunt,uultus in pectore eſt. Satyris præter effigiem, nihil humani.*Aegipanum *quæ celebratur,ea forma eſt.*Hæc de Africa.

PARTICVLARIS ASIAE DEſcriptio. Aegyptus. Cap. IX.

ASiæ prima pars Aegyptus inter Catabathmō & Arabas, ab hoc littore penitus immiſſa, donec Aethiopiam dorſo contingat, ad meridiē refugit. Terra *expers imbriū, mirè tamen fertilis, & hominum aliorumque animalium perfœcunda generatrix.* Nilus *efficit, amnium in noſtrum mare permeantium maximus.* Hic *ex deſertis Africæ miſſus, nec ſtatim nauigari facilis, nec ſtatim* Nilus *eſt: & cū diu ſimplex ſæuúſque deſcendit, circa* Meroën *latè patentem inſulam, in* Aethiopiam *diffunditur, alteraq; ex parte* Aſtaboras, *altera* Aſtapus *dictus eſt.* Vbi *rurſus coït, ibi nomen hoc capit.* Inde *partim aſper, partim nauigia patiens, in immanē lacum deuenit: ex quo præcipiti impetu egreſſus, &* Tachempſo *alteram inſulam amplexus uſq; ad* Elephantidem *urbem* Aegyptiam *atrox adhuc feruénſq; decurrit.* Tum *demum placidior, & iam penè nauigabilis, primùm iuxta* Cercaſorum *oppidum triplex eſſe incipit: deinde ſemel iterúmque diuiſus, ad* Delta & Metilin *it per omnem* Aegyptum *uagus atque diſperſus, ſeptemq; in ora ſe ſcindens, ſingulis tamen grandis euoluitur.* Non *pererrat autem tantùm eam, ſed æſtiuo ſydere exundans etiam irrigat, adeò efficacibus aquis ad generandum alendúmque, ut præter id quòd ſcatet piſcibus, quòd hippopotamos, crocodilóſque uaſtas belluas gignit, glebis etiam infundat animas, ex ipſáque humo uitalia effingat.* Hoc *eo manifeſtum eſt, quòd ubi ſedauit diluuia, ac ſe ſibi reddidit per humentes campos quædam nōdum perfecta animalia, ſed tum primùm accipientia ſpiritum, & ex parte iam formata,*

mata, ex parte adhuc terrea, uiſuntur. Creſcit porrò, ſiue quòd ſolutæ magnis æſtibus niues, ex immanibus Aethiopiæ iugis largius quàm ripis accipi queant, defluũt: ſiue ꝙ ſol hyeme terris propior, & ob id fontem eius minuens, in æſtate tũc altius abit, ſinitq́; integrũ, & ut eſt pleniſſimus ſurgere: ſiue quòd per ea tempora flãtes Eteſiæ, aut actas à ſeptentrione in meridiem nubes, ſuper principia eius imbre præcipitant: aut uenienti obuij aduerſo ſpiritu, curſum deſcendẽtis impediũt: aut arenis, quas cum fluctibus littori applicant, oſtia obducunt, fitque maior: uel quòd nihil ex ſemet amittit: uel quòd plus quàm ſolet, accipit: uel quòd minus quàm debet, emittit. Quòd ſi eſt alter orbis, ſuntque oppoſiti nobis à meridie Antichthones, ne illud quidem à uero nimiũ abſceſſerit, in illis terris ortum amnẽ, ubi ſubter maria cæco alueo penetrauerit, in noſtris rurſus emergere, & hac re ſolſtitio accreſcere, quòd tũ hyems ſit unde oritur. Alia quoque in his terris mira ſunt. In quodam lacu Chemnis inſula, lucos ſyluáſque & Apollinis grande ſuſtinẽs templum, natat, & quocunq; uenti agunt, pellitur. Pyramides tricenûm pedũ lapidibus extructæ, quarũ maxima (tres namque ſunt) quatuor ferè ſoli iugera, ſua ſede occupat: totidem in altitudinem erigitur. Mœris aliquando cãpus, nunc lacus, uiginti millia paſſuum in circuitu patẽs, altior quàm ad nauigandũ magnis onuſtíſq; nauibus ſatis eſt. Pſammetichi opus Labyrinthus, domos mille, & regias duodecim perpetuo parietis ambitu amplexus, marmore extructus ac tectus, unum in ſe deſcenſum habet, intus penè innumerabiles uias, multis ambagibus huc & illuc remeantibus: ſed continuo anfractu, & ſæpe reuoca-

*tis porticibus ancipites,quibus ſubinde alium ſuper alios orbem agentibus, & ſubinde tātùm redeunte flexu, quātū proceſſerat,magno & inexplicabili tamen errore perplexus eſt.*Cultores *regionum multò aliter à cæteris agūt: mortuos fimo obliti,plangunt:nec cremare,aut fodere fas putant:uerùm arte medicatos,intra penetralia collocant.* Suis *literis peruerſe utuntur.*Lutū *inter manus, farinam calcibus ſubigunt.*Forum *ac negotia,fœminæ:uiri,penſa ac domos curant:onera illæ humeris, hi capitibus accipiunt.* Parentes *cùm egent,illis neceſſe,his liberum eſt alere.*Cibos *palàm,& extra ſua tecta capiunt:obſcœna intimis ædium reddunt.*Colunt *effigies multorum animalium,atque ipſa magis animalia,ſed alij alia, adeò ut quædam eorum etiā per imprudentiam interemiſſe,capitale ſit : & ubi morbo aut ſortè extincta ſint, ſepelire ac lugere ſolenne ſit.* Apis *populorum omnium numē eſt: bos niger, certis maculis inſignis,& cauda linguáque diſsimilis aliorum: rarò naſcitur,nec coitu pecoris(ut aiūt) ſed diuinitus & cæleſti igne conceptus, diéſque quo gignitur, genti maximè feſtus eſt.* Ip*ſi uetuſtiſsimi(ut prædicant) hominum, trecenos & triginta reges ante* Amaſin, *& ſupra tredecim millium annorum ætates certis annalibus referunt : mandatùmq; literis ſeruant,dum* Aegyptij *ſunt,quater curſus ſuos uertiſſe ſydera, ac ſolem bis iam occidiſſe, unde nunc oritur.* Viginti *millia urbium* Amaſi *regnāte habitarunt, & nūc multas habitant .* Earum *clariſsimæ procul à mari,* Saïs, Memphis,Syene,Bubaſtis,Elephantis,& Thebæ,*utiq; (ut* Homero *dictum eſt)centum portas,ſiue(ut alij aiunt) cētum aulas habent:totidem olim principum domos:ſolitáſ-*

que

que ſingulas, ubi negocium exegerat, dena armatorum millia effundere. In *littore,*Alexādria *Africæ contermina.* Pe*luſium* Ara*biæ ipſas horas ſecat.* Ca*nopicū,* Bo*lbiticum,* Se*benniticum,*Me*ndeſium,*P*athmiticum,*T*anicum,* P*eluſiacum,*N*ili oſtia.*

Arabia. Cap. X.

Ara*bia hinc ad* R*ubrum mare pertinet, ſed illic magis læta & ditior, thure atque odoribus abundat: hic, niſi quà* Ca*ſio monte attollitur, plana, & ſterilis. portum admittit* A*zotum, ſuarum mercium emporium: quà in altum abit, adeò ædita, ut ex ſummo uertice à quarta uigilia ortum ſolis oſtendat.*

Syria. Cap. XI.

Sy*ria latè littora tenet, terráſque etiam latius introrſus, alijs aliiſque nūcupata nominibus.* Na*m &* C*æle dicitur, &* Me*ſopotamia, &* D*amaſcene, &* Ad*iabene, &* Ba*bylonia, &* I*udæa, &* So*phene.* Hi*nc* P*alæſtina eſt, quà tangit* Ar*abas cum* P*hœnice: & ubi ſe* Ci*liciæ committit,* An*tiochia olim ac diu potēs: ſed cùm eam regno* Se*miramis tenuit, longè potentiſſima.* Ex *operibus certe eius inſignia multa ſunt. duo maximè excellunt, conſtituta urbs miræ magnitudinis* Ba*bylon, ac ſiccis olim regionibus* Eu*phrates &* Ti*gris immiſſi.* Cæ*terum in* P*aleſtina eſt ingēs & munita admodum* G*aza (ſic* P*erſæ ærarium uocant) & inde nomen eſt, quod cum* Ca*mbyſes armis* Ae*gyptum peteret, huc belli & opes, & pecuniam intulerat.* E*ſt non minor* A*ſcalon.* E*ſt* I*oppe ante diluuium (ut ferunt) cōdita, ubi* Ce*phea regnaſſe eo ſigno accolæ affirmant, quòd titulum eius fratriſque* P*hinei, ueteres quædam aræ cum reli-*

gione plurima retinent: quinetiam rei celebratæ carminibus ac fabulis, ſeruatæque à Perſeo Andromadæ *clarum ueſtigium, belluæ marinæ oſſa immania oſtentant.*

Phœnicia. Caput XII.

Phœnicen *illuſtrauere* Phœnices, *ſolers hominum genus, & ad belli paciſque munia eximium.* Literas, *& literarum operas, aliáſque etiam artes, maria nauibus adire, claſſe confligere, imperitare gentibus, regnum prælíumque commenti.* In ea *eſt* Tyros, *aliquando inſula, nunc annexa terris: defecit, quando ab impugnante quondam Alexandro iacta ſunt opera.* Vici *tenent ulteriora, & adhuc opulenta* Sidon, *antequam à* Perſis *caperetur, maritimarum urbium maxima.* Ab *ea ad promontorium* Euproſopon *duo ſunt oppida,* Byblos *&* Botrys: *ultrà tria fuerũt, ſingulis inter ſe ſtadijs diſtantia, locus ex numero* Tripolis *dicitur: tũ* Simyra *caſtellum, & urbs non obſcura marathos.* Inde *iam non obliqua pelago, ſed aduerſa adiacens, à terra grandem ſinum inflexo tractu littoris accipit.* Populi *dites circumſident, ſitus efficit: quia regio fertilis, crebris & nauigabilibus alueis fluminum peruia, diuerſas opes maris atque terrarum facili commercio permutat ac miſcet.* In *eo prima eſt reliqua pars* Syriæ, *cui* Antiochiæ *cognomen additur: & in ora eius urbes,* Seleucia, Paltos, Beritos, Laodicea, Arados: *amnéſq; inter eas eunt* Lycos, *&* Hypatos *&* Orontes: *tum mons* Amanus, *& ab eo ſtatim* Myriandros, *&* Cilices.

Cilicia. Caput XIII.

At *in receſſu intimo locus eſt magni aliquãdo diſcriminis fuſorum ab* Alexandro Perſarum, *fugientíſque* Darij

ſpecta-

ſpectator ac teſtis: nunc ne minima quidē, tunc ingenti urbe celebris: Iſſos fuit, & hac re ſinus Iſsicus dicitur. Procul inde Amanoides promontoriū, inter Pyramum Cydnumq; fluuios iacet. Pyramus Iſſo prior, Mallon præterfluit. Cydnus ultrà per Tarſū exit. Deinde urbs eſt, olim à Rhodijs, Argiuíſque, pòſt Piratis, Pompeio aſsignante, poſſeſſa, nunc Pompeiopolis, tūc Soloë. Iuxta in paruo tumulo Arati poëtæ monumentum, ideo referendum, quia ignotum, quam ob cauſam iacta in id ſaxa diſsiliunt. Non longè hinc Corycos oppidum, portu, ſalóque incingitur, anguſto tergore continenti adnexum. Suprà, ſpecus eſt, nomine Corycius, ſingulari ingenio, ac ſupra quàm ut deſcribi facilè poſsit, eximius. Grandi nanque hiatu patens, montem littori appoſitum, & decem ſtadiorum cliuo ſatis arduum, ex ſummo ſtatim uertice aperit. Tunc altè demiſſus, & quantum demittitur amplior, uiret lucis pubētibus undique, & totum ſe nemoroſo laterum orbe complectitur: adeò mirificus ac pulcher, ut mentes accedentium primo aſpectu conſternat: ubi contemplati durauere, non ſatiet. Vnus in eum deſcenſus eſt, anguſtus, aſper, quingentorum & mille paſſuū, per amœnas umbras, & opaca ſyluæ quiddam agreſte roſonantis, riuis hinc atque illinc fluitātibus. Vbi ad ima peruentum eſt, rurſus ſpecus alter reperitur, ob alia dicendus. Terret ingredientes ſonitu cymbalorum, diuinitus & magno fragore crepitantium. Deinde aliquandiu perſpicuus, mox & quo magis ſubitur obſcurior, ducit auſos penitius, altéque quaſi cuniculo admittit. Ibi ingens amnis ingenti fronte ſe extollens, tantummodò ſe oſtendit: & ubi magnum impetum breui alueo traxit, iterum demerſus ab-

ſcõditur. Intrà *ſpatium eſt magis quàm ut progredi quiſpiam auſit, horribile, & ideo incognitum.* Totus *autem auguſtus, & uerè ſacer, habitaríque à dijs & dignus & creditus.* Nihil *non uenerabile, & quaſi cum aliquo numine ſe oſtentat.* Alius *ultrà eſt, quem* Typhoneum *uocant, ore anguſto, & multùm (ut experti tradidere) preſſus, & ob id aßidua nocte ſuffuſus, neque unquam perſpici facilis: ſed quia aliquando cubile* Typhonis *fuit, & quia nunc dimiſſa in ſe confeſtim exanimat, natura fabuláque memorandus.* Duo *deinde promontoria ſunt,* Sarpedon, *finis aliquando regni* Sarpedonis, *& quod* Ciliciam *à* Pamphilia *diſtinguit,* Anemurium: *intérque ea* Celẽdris, *&* Natidos Samiorum *coloniæ: ſed* Celendris Sarpedoni *propior.*

Pamphilia. Caput XIIII.

In Pamphilia *eſt* Melas *nauigabilis fluuius, oppidũ* Syda, *& alter fluuius* Eurymedõ. Magna *apud eum* Cymonis Athenienſium *ducis aduerſus* Phœnicas *&* Perſas *naualis pugna, atque uictoria fuit.* Mare *quo pugnatum eſt, ex edito admodum colle proſpectat* Aſpendos, *quam* Argiui *cõdiderant, poſſedere finitimi.* Deinde *alij duo ualidißimi fluuij,* Oeſtros, *&* Cataractes. Oeſtros *nauigari facilis: hic quia ſe præcipitat, ita dictus.* Inter *eos* Perga *eſt oppidum, &* Dianæ, *quam ab oppido* Pergeam *uocant, templum.* Trans *eoſdem mõs* Sardemiſos, *&* Phaſelis *à* Mopſo *condita, finis* Pamphiliæ.

Lycia. Caput XV.

Lycia *continuo cognominata à* Lyco *rege* Pandionis *filio, atque (ut ferunt) infeſtata olim* Chimæræ *ignibus.* Sydæ *portu, &* Tauri *promontorio grandem ſinum claudit.*

Taurus

Taurus ipſe ab Eois *littoribus exurgens, uaſtè ſatis attollitur: deinde dextro latere ad ſeptentrionem, ſiniſtro ad meridem uerſus, it in occidẽtem rectus & perpetuo iugo, magnarúmque gentium, quà dorſum agit, terminus.* Vbi *terras dirimit, exit in pelagus.* Idem *autẽ &* Totus, *ut dictus eſt, dicitur etiam, quà ſpectat* Orientem: *deinde* Hæmodes *&* Cauſaſus, *&* Paropamiſus. *tũ* Caſpiæ pylæ, Niphates, *&* Armeniæ *pylæ, & ubi iam noſtra maria cõtingit,* Taurus *iterum.* Poſt *eius promõtorium flumen eſt* Lymira, *& eodem nomine ciuitas: atq; ut multa oppida, ſic præter* Pataram *non illuſtria.* Illam *nobilem facit delubrum* Apollinis, *quondã opibus, & oraculi fide,* Delphico *ſimile.* Vltrà, Xanthus *flumen, &* Xanthos *oppidum, mons* Cragus, *& quæ* Lyciam *finit, urbs* Telmiſos.

Caria. Caput XVI.

Caria ſequitur, habitator incertæ originis. Alij *indigenas, ſunt qui* Pelaſgos, *quidam* Cretas *exiſtimant. gẽs uſq; eò quondã armorum pugnæque amans, ut aliena etiã bella mercede agerent.* Hîc *caſtella aliquot ſunt: deinde promontoria duo,* Pedalium *&* Crya: *& ſecundum* Calbin *amnem* Caunus *oppidũ, ualetudine habitãtium infame.* Inde *ad* Halicarnaſſon *hæc adiacent:* Rhodiorum *aliquot coloniæ: portus duo,* Gelos, *& cui ex urbe quam amplectitur* Thiſſamiſſa *cognomen eſt.* Inter *eos oppidum* Larumna, *&* Pandion *collis in mare emiſſus: tũ tres ex ordine ſinus,* Thymnias, Schenus, Bubeſſus. Thymniæ *promontorium* Aphrodiſium *eſt:* Schenus *ambit* Hilam: Bubeſſus Cynotum: Gnidus *in cornu peninſulæ: intérq; eam &* Ceramicum *ſinum in receſſu poſita* Euthane. Halicarnaſſos

Argiuorum colonia eſt: & cur memoranda ſit, præter cõditores, Mauſoleũ efficit, regis Mauſoli monumentũ, unum de miraculis ſeptem, Artemiſiæ opus. Trans Halicarnaſſon illa ſunt, littus, Leuca: urbes, Mindus, Aryanda, Neapolis: ſinus, Iaſius, & Baſilicus. In Iaſio eſt Barg ylos.

Ionia. Cap. XVII.

Poſt Baſilicum Ionia aliquot ſe ambagibus ſinuat: & primum à Poſsideo promõtorio inflexum inchoans, cingit oraculum Apollinis, dictum olim Branchidæ, nunc Didymi. Miletum urbem quondam Ioniæ totius, belli paciſque artibus principem, patriam Thaletis aſtrologi, & Timothei muſici, & Anaximandri phyſici, aliorũque ciuium inclytis ingenijs, meritò inclytam, utcunque Ioniam uocant: urbem Hyppin, amnis Mæandri exitum, Latmum montem, Endymionis à Luna (ut ferunt) adamati fabula nobilem. Deinde rurſus inflexa, cingit urbem Prienem, & Geſsi fluminis oſtium: móxq; ut maiore circuitu, ita plura complectitur. Ibi eſt Panionium ſacra regio, & ob id eo nomine appellata, quòd eam communiter Iones colunt. Ibi à fugitiuis, ut aiunt, condita (nomen famæ annuit) Phygela. Ibi Epheſus, & Dianæ clariſsimum templum, quod Amazones Aſia potitæ conſecraſſe traduntur. Ibi Cayſtros amnis, ibi Lebedos, Clariíque Apollinis fanum, quod Mãto Tireſiæ filia, fugiens uictores Thebanorum Epigonos, & Colophon, quam Mopſus eiuſdem Mantus filius ſtatuit, ad promontorium quo ſinus clauditur, quod altera parte aliũ, quem Smyrnæũ uocant, efficit, angſtisque ceruicibus reliqua extendit. Inde latius abit in peninſulæ faciẽ, ſuper anguſtias, hinc Teos, illinc Clazomena: & quia terga iũgunt

gunt

gunt confinio adnexa maris, diuerſis frontibus diuerſa maria proſpectãt. In ipſa peninſula eſt Coryna. In ſinu Smyrnæo eſt Thermodon amnis, & urbs Leuca: extra eum, Phocis Ioniæ ultima.

Aeolis. Caput XVIII.

Proxima regio, ex quo ab Aeolijs incoli cœpit, Aeolis facta, antè Myſia: & quà Helleſpontum attingit Troianis poſsidẽtibus, Troas fuit. Primam urbem à Myrino conditore, Myrinã uocant: ſequentẽ Pelops ſtatuit, uicto Oenomao, reuerſus ex Græcia: Cymen nominauit, pulſis qui habitarãt dux Amazonũ Cyme. Suprà, Caicus inter Eleam decurrit, & Pitanem illam, quæ Archeſilam tulit, nihil affirmantis, Acadamiæ clariſsimum antiſtitem. Tum in promontorio eſt Canna oppidũ, quod præteruectos ſinus excipit non paruus, ſed longè ac molliter flexus, retrahénſque paulatim oras, uſq; ad ima montis Idæ. Iſthmos paruis urbibus aſperſus eſt, quarum clariſsima eſt Ciſtena. Gremio interiore campus Thebe nomine, Adrimittiõ, Aſtyrã, Eteſſam, oppida. eodem quo dicta ſunt ordine adiacẽtia, continet. In altero latere Antandrũ. Duplex cauſa nominis iactatur: alij Aſcanium Aeneæ filiũ cùm ibi regnaret captũ à Pelaſgis, ea ſe redemiſſe commemorant: alij ab ijs putant conditã, quos ex Andro inſula uis & ſeditio exegerat. Hi Antandrũ quaſi pro Andro: illi quaſi pro uiro accipi uolũt. Sequens tractus tangit Gargara, & Aſſon, Aetolorum colonias. Tum ſinus alter ἀχαιῶν λιμὴν, non longè ab Ilio littora incuruat, urbe, bello, excidióque clariſsima. Hìc Sigæum fuit oppidum, hìc Achiuorum fuit bellantium ſtatio. Huc ab Idæo monte demiſſus Scamander exit, &

Simois, fama quàm natura maiora flumina. Ipſe mons uetere diuarum certamine, & iudicio Paridis *memoratus, orientem ſolem aliter quàm in aliȷs terris ſolet aſpici, oſtẽtat.* Nanque *ex ſummo uertice eius ſpeculantibus, penè à media nocte ſparſi ignes paßim micare, & ut lux appropinquat, ita coire, ac ſe coniungere uidentur, donec magis magiſque collecti, pauciores ſubinde, & una ad poſtremũ flamma ardeāt.* Ea *cùm diu clara & incendio ſimilis effulſit, cogit ſe, ac rotundat, & fit ingens globus.* Diu *is quoq; grandis, & terris annexus apparet: deinde paulatim decreſcens, & quanto decreßit, eo clarior: fugat nouißimè noctem, & cùm die iam ſol factus, attollitur.* Extra *ſinum ſunt* Rhet*æa littora,* Rhet*æo &* Dardania *claris urbibus: Aiacis tamen ſepulchro maximè illuſtria.* Ab *his fit arctius mare, nec iam abluit terras, ſed rurſus diuidens anguſto* Helleſponti *freto, littus obuium findit, facitque ut iterum terræ, quà fluit, latera ſint.*

Bithynia. Cap. XIX.

Interius Bithyni *ſunt, &* Mariādynei. In *ora* Graiæ *urbes,* Abydos, & Lampſacum, Parion & Priapos. Abydos *magni quondam amoris commercio inſignis eſt:* Lampſacum Phocæis *appellantibus nomen ex eo traxit, quòd cõſulentibus in quáſnam terras potißimum tenderent, reſponſum erat, ubi primùm fulſiſſet, ibi ſedem capeſſerent.* Tum *rurſus fit apertius mare* Propontis. In *id* Granicus *effunditur, pugnà, quæ primùm inter* Perſas & Alexandrum *fuit, nobilis.* Trans *amnem ſedet in ceruice peninſulæ* Cyzicum: *nomẽ* Cyzicus *indidit, quem à* Minyis *imprudentibus, cùm* Colchos *peterent, fuſum acie cæſumque*

accepi-

accepimus. Pòſt Placia, & Scylace paruæ Pelaſgorum coloniæ. Quibus à tergo imminet mons Olympus, ut incolæ uocant, Myſius: is flumen Rhyndacum in ea quæ ſequũtur, emittit. Circà, angues naſcuntur immanes, neque ob magnitudinem modò, ſed ob id etiam mirabiles, quòd ubi in alueum eius æſtus, ſolémque fugerũt, emergunt atque hiãt: ſuperuolantésque aues, quamuis altè & perniciter ferantur, abſorbẽt. Trans Rhyndacum eſt Daſchylos, & quam Colophonij collocauere Myrlea. Duo ſunt inde modici ſinus: alter ſine nomine Cion amplectitur, Phrygiæ haud lõgè iacentis opportuniſſimum emporium: alter Olbianos. In promontorio fert Neptuni fanũ, in gremio Aſtacon, à Megarenſibus conditam. Deinde priores terræ iterum iacent, exiturique in pontum pelagi canalis anguſtior. Europam ab Aſia ſtadijs quinque diſterminat Thracius (ut dictum eſt) Boſphorus. Ipſis in faucibus oppidum, in ore templum eſt: oppidi nomen Chalcedon: auctor Archias Megarẽſium princeps. Templi numen Iupiter, conditore Iaſone. Hîc iam ſeſe ingens Pontus aperit (niſi qua promontoria ſunt) huc atque illuc, longo rectóq; limite extentus, ſinuatus cætera. Sed quia contrà minus quàm ad læuam & dextram abſceſſit, mollibus faſtigijs, donec anguſtos utrinque angulos faciat, inflectitur ad formã Scythici arcus, maximè incuruus, breuis, atrox, nebuloſus, raris ſtationibus, non molli neque arenoſo circundatus littore, uicinus aquilonibus: & quia nõ profundus eſt, fluctuoſus atque feruens: olim excolentium ſæuo admodum ingenio Axenus: pòſt cõmercio aliarum gentium mollitis aliquantum moribus, dictus Euxinus. In eo primùm Mariandynei urbem habitant, ab

Argiuo (ut ferunt) Hercule datã, Heraclea uocitatur: id fa mæ fidem adiecit. Iuxtà ſpecus eſt Acheruſia, ad manes (ut aiunt) peruius, atq; inde extractum Cerberum exiſtimãt.

Paphlagonia. *Cap.* XX.

Tum Tios oppidum, Mileſiorum quidẽ colonia, ſed iam ſoli gentíſque Paphlagonum: quorũ in littoribus penè medijs, promõtorium eſt Carambis. Citrà, Parthenius amnis urbésque Seſamus, & Cronna, & à Cytoro Phryxi filio poſita Cytoros. Tum Cimolis accolitur, & quæ Paphlagoniam finit, Armene.

Chalybes. *Caput* XXI.

Chalybes proximi clariſsimas habent Amiſon, & Sinopen, Cynici Diogenis patriã. amnes, Halyn, & Thermodonta. Secundum Halyn urbs eſt Lycaſto: à Thermodonte campus, in eo fuit Themiſcyrum oppidum. fuere & Amazonum caſtra: ideo Amazonum uocant. Tibareni Chalybas attingunt, quibus in riſu luſúque ſummum bonum eſt. Vltra Carambin Moſsynœci, turres ligneas ſubeunt, notis corpus omne perſignant, propatulò ueſcuntur, promiſcuè concumbunt: & palàm reges ſuffragio deligunt, uinculíſque & arctiſsima cuſtodia tenent: atque ubi culpam prauè imperando meruere, inedia diei totius afficiunt. Cæterùm aſperi, inculti, pernoxij appulſis. deinde minus feri. uerùm & hi inconditis moribus, Macrocephali, Diſcheri, Buxedi. Raræ urbes, Ceraſus & Trapezus maximè illuſtres. Inde is locus eſt, ubi finem ductus à Boſphoro tractus accipit, atque inde ſe in ſinu aduerſi littoris flexu attollens, anguſtiſsimum Ponti facit angulum. Hîc ſunt Colchi. hinc Phaſis erumpit. Hîc eodem nomine, quo amnis eſt, Atheni-

ſtagora,

ſtagora, Mileſio deductum oppidum. Hic Phryxi templum, & lucus, fabula uetere pellis aureæ nobilis. Hinc orti mõtes, lõgo ſe iugo, & donec Rhiphæis cõiungantur, exporrigũt: qui altera parte, in Euxinũ & Mæotida, & Tanain, altera in Caſpiũ pelagus obuerſi, Ceraunij dicũtur. Iidẽ alibi Taurici, Moſchi, Amazonici, Caſpij, Coraxici, Caucaſi, ut alijs alijſue appoſitis gẽtibus, ita alijs alijsque dicti nominibus. At in primo flexu iam curui littoris oppidum eſt, quod Græci mercatores cõſtituiſſe, & quia cũ cæca tẽpeſtate agerentur, ignaris quæ terra eſſet, cygni uox notã dederat, Cygnũ appellaſſe dicũtur. Reliqua eius feræ incultæq; gentes, uaſto mari aſsidẽtes tenẽt, Melanchlæni: terreſtria, Sexſolytæ, Coraxi, Phthirophagi, Heniochi, Achæi, Cerceticí. Etiam in confinio Mæotidis Syndones. In Heniochorum finibus Dioſcurias, à Caſtore & Polluce pontum cum Iaſone ingreſsis: Syndos, in Syndonum ab ipſis terrarum cultoribus condita eſt: obliqua tunc regio, & in latum modicè patens, inter Põtum paludémque ad Boſphorum excurrit, quæ duobus alueis in lacum & in mare profluens, Corocondamam peninſulam reddit. Quatuor urbes ibi ſunt, Hermanaſſa, Cepæ, Phanagoria, & in ipſo ore, Cimmerium. Hàc ingreſſos lacus accipit longè latéque diffuſus, quà terras tangit, incuruo circundatus littore: quà mari propior eſt, (niſi ubi aperitur) quaſi margine obductus, citra magnitudinem, propè Ponto ſimilis. Oram quæ à Boſphoro ad Tanain uſque deflectitur, Mæotici incolunt, Toreatæ, Arrichi, Phicores, & oſtio fluminis proximi Iaxamathæ. Apud eos eaſdem artes fœminæ, quas uiri exercent, adeò ut ne militia quidem uacent. Viri pedibus

inhærēt,ſagittisq́; depugnāt:illæ equeſtre prælium ineunt. Nec ferro dimicant,ſed quos laqueis intercepêre,trahendo conficiunt. Nubunt tamen,uerùm ut nubiles habeātur,non in ætate modus eſt:niſi quæ hoſtem intereme,uirgines manent. Ipſe Tanais ex Riphæo monte deiectus, adeò præceps ruit,ut cū uicina flumina,tum Mæotis & Boſphorus, tum Ponti aliqua brumali rigore durentur,ſolus æſtus hyemēque iuxta ferens, idem ſemper, & ſublimis, incitatusq́ue decurrat. Ripas eius Sauromatæ & ripis hærentia poſſident. Vna gens,aliquot populi,& aliquot nomina. Primi Mæotici γυναικοκρατούμενοι,regna Amazonum. Fœcūdos pabulo,ad alia ſteriles nudóſque campos tenent Budini. Geloni urbem ligneam habitāt. Iuxtà, Thyrſagetæ Turcæq́; uaſtas ſyluas occupant,alunturq́ue uenando. Tum continuis rupibus,latè aſpera & deſerta regio, ad Arymphæos uſq; permittitur. His iuſtiſſimi mores. Pro domibus nemora,alimenta baccæ,& maribus & fœminis nuda ſunt capita. Sacri itaq; habentur, adeóque ipſos nemo de tam feris gentibus uiolat, ut alijs quoque ad eos confugiſſe, pro aſylo ſit. Vltrà ſurgit mons Riphæus, ultráque eum iacet ora,quæ ſpectat oceanum.

Pomponii Melæ de

SITV ORBIS LIBER II.

Scythia Europæa. Cap. I.

ASiæ in noſtrum mare Tanainq́; uergentis, quē dixi, finis ac ſitus eſt. At per eundem amnem in Mœotida remeantibus, ad dextram Europa eſt, modò ſiniſtro latere innauigantium appoſita, ac Riphæis montibus (nam & huc illi pertinent) proxima. Cadentes aßiduè niues adeò inuia efficiunt, ut ultrà ne uiſum quidē intendentium admittant. Deinde eſt regio ditis admodum ſoli, inhabitabilis tamen, quia Gryphi ſæuum & pertinax ferarum genus, aurum terra penitus egeſtum mirè amāt, miréque cuſtodiunt, & ſunt infeſti attingentibus. Hominum primi ſunt Scythæ, Scytharúmque, queis ſinguli oculi eſſe dicūtur, Arimaſpi. Ab eis Eſſedones uſque ad Mœotida. Huius flexum Buges amnis ſecat. Agathyrſi & Sauromatæ ambiunt: quia pro ſedibus plauſtra habēt, dicti Hamaxobitæ. Obliqua tunc ad Boſphorum plaga excurrens, Pōto ac Mœotide includitur. In paludem uergentia Satarchæ tenent. In Boſphorum Cimmericum oppida, Myrmecion, Panticapeum, Theodoſia, Hermiſium. In Euxinum mare, Taurici. ſuper eos ſinus portuoſus, & ideo καλὸς λιμὴν appellatus, promōtorijs duobus includitur. Alterū κριοῦ μέτωπον uocāt, Carambico, quod in Aſia diximus, patet aduerſum: Partheniō alterū. Oppidum adiacet Cherroneſus, à Diana

(ſi credatur) cõditũ, & Nymphæo ſpecu, quod in arce eius Nymphis ſacratum eſt, maximè illuſtre. Subit tum ripam mare, & donec quinque millia paſſuum abſit à Mæotide, refugientia uſque ſubſequens littora, quæ Satarchæ & Taurici tenent, peninſulam reddit. Quod inter paludẽ & ſinum eſt, Taphræ nominatur: ſinus, Carcinites. In eo urbs eſt Carcine, quam duo flumina, Gerros & Hypacyris, uno oſtio effluentia attingunt: uerùm diuerſis fontibus, & aliunde delapſi. Nam Gerros inter Baſilidas & Nomadas euoluitur. Syluæ deinde ſunt, quas maximas hæ terræ ferunt, & Panticapes, qui Nomadas Georgóſque diſterminat. Terra tum longè diſtenta excedens, tenui radice littori adnectitur: pòſt, ſpatioſa modicè, paulatim ſe ipſa faſtigiat, & quaſi in mucronem longa colligens latera, facie poſiti enſis allecta eſt. Achilles infeſta claſſe mare Ponticum ingreſſus, ibi ludicro certamine celebraſſe uictoriam, & cùm ab armis quies erat, ſe ac ſuos curſu exercitauiſſe memoratur: ideo dicta eſt δρόμος ἀχίλλειος. *Tum Boryſtenes gentem ſui nominis abluit, inter Scythiæ amnes amœniſſimus: turbidis aliis, liquidiſſimus defluit, placidior quàm cæteri, potaríque pulcherrimus. Alit lætiſſima pabula, magnóſque piſces, quibus & optimus ſapor, & nulla oſſa ſunt. longè uenit, ignotíſque ortus è fontibus, quadraginta dierum iter alueo ſtringit, tantóque ſpatio nauigabilis, ſecundum Boryſthenida & Olbida græca oppida egreditur. Callipidas Hypanis includit, ex grandi palude oritur, quam Matrem eius accolæ appellant: & diu qualis natus eſt defluit. Tandem non longè à mari, ex paruo fonte, cui Exampeo cognomen eſt, adeò amaras aquas accipit, ut ipſe*

quoque

quoque iam ſui diſsimilis, & nõ dulcis hinc defluat. Axiaces *proximus intra* Callipidas Axiacáſque *deſcendit.* Hos *ab* Iſtricis Tyra *ſeparat, ſurgit in* Neuris: *quà exit, ſui nominis oppidum attingit.* At *ille qui* Scythiæ *populos à ſequentibus dirimit, apertis in* Germania *fontibus, alio quàm deſinit nomine exoritur.* Nam *per immania magnarum gentium diu* Danubius *eſt: deinde aliter appellantibus accolis,* Iſter *fit: acceptíſque aliquot amnibus, ingens iam, & eorum qui in noſtrum mare decidũt, tantùm* Nilo *minor, totidem quot ille oſtijs, ſed tribus tenuibus, reliquis nauigabilibus, effluit.* Ingenia *cultúſque gentiũ differunt.* Eſſedones *funera parentum læti, & uictimis, ac feſto coitu familiarium celebrant.* Corpora *ipſa laniata, & cæſis pecorum uiſceribus immixta, epulando conſumunt.* Capita *ubi fabrè expoliuere, auro cincta pro poculis gerunt.* Hæc *ſunt apud eos ipſos pietatis ultima officia.* Agathyrſi *ora artúſque pingunt: ut quiq; maioribus præſtant, ita magis uel minus: cæterùm iiſdem omnes notis, & ſic ut ablui nequeant.* Sarmatæ *auri & argenti maximarum peſtiũ ignari, uice rerum cõmercia exercent.* Atque *ob ſæua hyemis admodum aſsiduæ, demerſis in humum ſedibus, ſpecus aut ſuffoſſa habitant, totum braccati corpus: & niſi quà uident, etiam ora ueſtiti.* Tauri, *Iphigeniæ, &* Oreſtis *aduentu maximè memorati, immanes ſunt moribus, immanémq; famã habent, ſolere pro uictimis aduenas cædere.* Baſilidis *ab* Hercule *&* Echidna *generis principia ſunt: mores regij, arma tãtũ ſagittæ.* Vagi Nomades, *pecorũ pabula ſequũtur, atq; ut illa pecori durãt, ita diu ſtatam ſedẽ agũt.* Colunt Georgi, *exercentque agros.* Axiacæ *furari quid ſit,*

ignorant:ideóque nec ſua cuſtodiunt,nec aliena contingũt. Interius habitantium ritus aſperior,& incultior regio eſt. Bella cædésq; amãt, móſque eſt bellantibus, cruorem eius quem primum interemerunt,ipſis è uulneribus ebibere.Vt quiſque plures interemerit,ita apud eos habetur eximius. Cæterùm expertem eſſe cædis inter opprobria uel maximũ eſt. Ne fœdera quidem incruenta ſunt: ſauciant ſe qui paciſcuntur, exemptúmque ſanguinem ubi permiſcuere, deguſtant: id putant manſuræ fidei pignus certiſsimum.Inter epulas, quot quiſque interfecerit referre, lætiſsima & frequentiſsima mẽtio:biníſque poculis,qui plurimos retulere, perpotatis interlocantur.is honos præcipuus eſt. Pocula ut Eſſedones parentum,ita inimiciſsimorum capitibus expoliunt.Apud Anthropophagos ipſæ etiam epulæ uiſceribus humanis apparantur.Geloni hoſtium cutibus equos,ſéque uelãt:illos reliqui corporis, ſe capitum,Melanchlænis atra ueſtis,& ex ea nomen.Neuris ſtatum ſingulis tempus eſt, quo ſi uelint in lupos,iterúmque in eos qui fuere, mutẽtur. Mars omniũ deus:ei pro ſimulachris enſes & tentoria dedicant,hominéſque pro uictimis feriũt.Terræ latè patent, & ob excedentia ripas ſuas plerúmque flumina nuſquam non ad pabula fertiles,alicubi uſq; adeò ſteriles ad cætera, ut qui habitant, lignorum egentes,ignes oſsibus alant.

Thracia. *Cap. II.*

HIS *Thracia proxima eſt,eáque à* Pontici *lateris fronte uſque in* Illyricos *penitus immiſsa, quà latera agit, Iſtro pelagóque contingitur . Regio nec cælo læta,nec ſolo: & niſi quà mari propior eſt,infœcunda,frigida,eorúmque quæ ſeruntur,malignè admodum patiẽs.Raro uſquam pomiferam*

miſeram arborem, uitem frequentius tolerat: ſed nec eius quidem fructus maturat ac mitigat, niſi ubi frigora obiectu frondium cultores arcuere. Viros benignius alit, nõ ad ſpeciem tamen: nam & illis aſper atque indecens corporũ habitus eſt: cæterùm ad ferociam, & numerum, ut multi, immitéſque ſint, maximè ferax. Paucos amnes, qui in pelagus euadũt, uerùm celeberrimos, Hebrum, Neſton, & Strymona *emittit.* Montes *interior attollit,* Hæmon & Rhodopen, & Orbelon, *ſacris* Liberi *patris, & cœtu* Mænadum Orpheo *primùm initiante celebratos.* E *quibus* Hæmus *in tantum altitudinis abit, ut* Euxinum, & Adriam *ex ſummo uertice oſtẽdat.* Vna *gens* Thraces *habitãt, alijs aliiſq; præditi & nominibus & moribus.* Quidam *feri ſunt, & ad mortem paratiſsimi,* Getæ *utique: id uaria opinio perficit.* Alij *redderituras putant animas obeuntium: alij, etſi non redeant, non extingui tamen, ſed ad beatiora tranſire: alij, emori quidem, ſed id melius eſſe quàm uiuere.* Itaque *lugentur apud quoſdam puerperia, natíque deflentur.* Funera *contrà feſta ſunt, & ueluti ſacra cantu, luſúque celebrantur.* Ne *fœminis quidem ſegnis eſt animus, ſuper mortuorum uirorum corpora interfici, ſimúlque ſepeliri, uotum eximium habẽt: & quia plures ſimul ſingulis nuptæ ſunt, cuius id ſit decus, apud iudicaturos magno certamine affectant. moribus datur, eſtque maximè lætũ, cùm in hoc contenditur uincere.* Mœrent *aliæ uocibus, & cum acerbiſsimis planctibus efferũt.* At *quibus conſolari eas animus eſt, arma, opéſque ad rogos deferunt, paratíque (ut dictitant) cum fato iacentis, ſi detur in manus, uel paciſci, uel decernere, ubi nec pugnæ, nec pecuniæ locus ſit: manentque do-*

minas proci. Nupturæ uirgines non à parentibus uiris traduntur, ſed publicè aut locantur ducendæ, aut uæneunt. Vtrũ fiat, ex ſpecie & moribus cauſa eſt. Probæ formoſæq; in precio ſunt: cæteras qui habeant, mercede quæruntur. Vini uſus quibuſdam ignotus eſt: epulantibus tamẽ ubi ſuper ignes, quos circumſident, quædam ſemina ingeſta ſunt, ſimilis ebrietati hilaritas ex nidore contingit. In littoribus Iſtro proxima eſt Iſtropolis: deinde à Mileſiis deducta Galatis & Tritonice, & portus Caria, & Tiriſtris promontorium, quod præteruectos alter ponti angulus accipit aduerſus Phaſiaco, & niſi amplior foret, ſimilis fuit. Hîc Bizone motu terræ intercidit. Eſt portus Crunos: urbes, Dionyſiopolis, Odeſſos, Meſſembria, Anchialos: & intimo in ſinu, atque ubi Pontus alterum ſui flexum angulo finit, magna Apollonia. Recta dehinc ora, niſi quod media fermè in promontorium, quod Thinniam uocant, exit, & incuruis contra ſe littoribus obtenditur, urbémque ſuſtinet Halmideſſõ, & Phileas, & Phinopolim. Hactenus Põtus. Deinde eſt Boſphorus & Propontis. In Boſphoro, Byzantiũ: in Propontide, Selymbria, Perinthus, Bathynis: amnéſque qui interfluunt, Ergynus & Atyras. Tum Rheſo regnata quõdã pars Thraciæ, & Byſante Samiorũ, & ingẽs aliquãdo Cypſella. Pòſt, locus, quem Graij μακρὸν τεῖχος appellãt, & in radice magnæ peninſulæ ſedens Lyſimachia. Terra quæ ſequitur, nuſquam lata, atque hîc arctiſſima inter Helleſpontũ, Aegæúmque procurrit: anguſtias, Iſthmon: frontem eius Maſtuſiam, totam Cherſoneſum appellant. Ob multa memorabilis eſt. In ea flumen Aegos, naufragio claſſis Atticæ inſigne. Eſt & Abydo obiacens Seſtos, Leandri amore

pernobilis. Eſt & regio, in qua Perſarum exercitus, diuiſas ſpatio pelagóq; terras, auſus pontibus iungere (mirũ atq; ingens facinus) ex Aſia in Græciam pedes, & non nauigata maria tranſgreſſus eſt. Sunt Proteſilai oſſa cõſecrata delubro. Eſt & portus Cœlos, Athenieñſibus & Lacedæmonijs nauali acie decernentibus, Laconicæ claßis ſignatus excidio. Eſt Cynoſema tumulus Hecubæ, ſiue ex figura canis, in quã conuerſa traditur: ſiue ex fortuna, in quam deciderat, humili nomine accepto: eſt Macidos, eſt Eleus, quæ finit Helleſponton. Aegæum ſtatim pelagus uaſtè longum littus impellit, ſummotáſque terras hinc ad promontorium, quod Sunium uocatur, magno ambitu, mollíque circumagit: eius tractum legentibus, præuectíſque Maſtuſiam, tũ ſinus intrandus eſt, qui alterum Cherſoneſi latus abluẽs, iugo facie uallis includitur, & ex fluuio quem accipit, Melas dictus: duas urbes amplectitur, Alopeconeſum, & in altero Iſthmi littore ſitam Cardiam. Eximia eſt Aenos, ab Aenea profugo cõdita. Circa Hebrum Cicones: trans eundem Doriſcos, ubi Xerxem copias ſuas, quia numero non poterat, ſpatio menſum ferunt. Deinde promõtorium Serrium, ex quo canentem Orphea ſecuta narrãtur nemora, & Zone. Tũ Scœnos fluuius, & ripis eius adiacẽs Maronia. Regio ulterior Diomedem tulit immanibus equis mandendos ſolitũ obiectare aduenas, & ijſdem ab Hercule obiectum. Turris, quam Diomedis uocant, ſignum fabulæ remanet: & urbs, quam ſoror eius ſuo nomine nominauit, Abdera: ſed ea magis id memorandũ habet, quòd Democritum Phyſicum tulit, quàm quod ita condita eſt. Vltrà Neſtos fluit, interq; eam & Styrmona, urbes ſunt,

Philippi, Apollonia, Amphipolis. Inter *Strymona & Athon, turris* Calarnea, *& portus* Caprullon, *urbs* Acanthos, *&* Oeſyma. Inter Athon *&* Pallenen, Cleona *&* Olynthos. Strymon *(ſicut diximus) amnis eſt, longéque ortus, & tenuis, alienis ſubinde aquis fit amplior, & ubi non longè à mari lacum fecit, maiore quàm uenerat alueo erũpit.* Athos *mons eſt adeò elatus, ut credatur altius quàm unde imbres cadunt, ſurgere.* Capit *opinio fidem, quia de aris, quas in uertice ſuſtinet, non abluitur cinis, ſed quo relinquitur aggere manet. Cæterùm non promontorio, ut alij, uerum totus eſt, totóque longè dorſo procedit in pelagus: quà continenti adhæret, à* Xerxe *in* Graios *tendente perfoſſus, tranſnauigatúſque, & factus freto nauigabili peruius.* Ima *eius tenent paruæ* Pelaſgorum *coloniæ.* In *ſummo fuit oppidum* Acroathon, *in quo (ut ferunt) dimidio longior quàm in alijs terris ætas habitantium erat.* Pallene *ſoli tam patentis, ut quinque urbiũ ſedes ſit atque ager, tota in altum abit, anguſta ſatis unde incipit: ibi eſt* Potidea. At *ubi laxius patet,* Mende, Scionéque *referendæ: illa ab* Eretrijs, *hæc ab* Achiuis *capto* Ilio *remeantibus poſita.*

Macedonia Caput III.

TVm *Macedonum populi, quot urbes habitant? quarum* Pellam *maximè illuſtrem alumni efficiunt,* Philippus *Græciæ domitor,* Alexander *etiam* Aſiæ. In *littore flexus* Mecybernæus *inter promontoria diuidit* Canaſtreum, *& portum qui* Copos *dicitur: urbes* Toronem *&* Phyſcellam, *atque unde ipſi nomen eſt,* Mecybernã *incingit.* Canaſtreo *promontorio* Scione *proxima eſt.* Mecybernæus *autem in medio quà terra dat gremiũ, modicè in littora ingreditur.*

Cæterùm

Cæterùm longis in altum immiſsis lateribus, ingens inter maria ſinus eſt. In *eum* Axius *per* Macedonas, *etiam per* Theſſalos Peneus *excurrit.* Ante Axium Theſsalonice *eſt.* Inter *utrunque* Caſſandria, Cydna, Aloros, Derris: *à* Peneo, *Sepias*, Cordynia, Melibœa, Caſtanea, *pares ad famã, niſi quòd* Philoctetes *alumnus* Melibœam *illuminat.* Terræ *interiores claris locorum nominibus inſignes, penè nihil ignobile ferunt.* Hinc *non longe eſt* Olympus, *hìc* Pelion, *hìc* Oſſa, *montes gigantum fabula bellóque memorati: hìc muſarum parens domúſque,* Pieria: *hìc nouiſsime calcatum* Graio Herculi *ſolum, ſaltus* Oetæus: *hìc ſacro nemore nobilia* Tempe: *hìc* Libethra, *carminumque fontes obiacẽt.* Tũ *iam uaſtè & multùm prominens* Græcia, *& dum* Myrthoum *pelagus attingat, à ſeptẽtrione in meridiem uecta: quà ſol oritur,* Aegæus: *quà occidit,* Ionijs *fluctibus obiacet: ac proxime ſpacioſa eſt* Hellas *nomine, grandi fronte procedit: mox mari utroq; &* Ionio *magis, latera eius intrãte, donec quinque millia paſſuum pateat, media fermè propè inciditur.* Deinde *rurſum terris huc ſe &* illuc*, uerum in* Ionium *mare magis expandentibus progreſsiſque in altum, non tam lata quàm cœperat, ingẽs tamen iterum & quaſi peninſula extenditur, uocaturque* Peloponneſos*, ob ſinus & promõtoria, queis ut fibris littora eius inciſa ſunt: ſimul quòd tenui tramite in latus effunditur, platani folio ſimillima.* In Macedonia *prima eſt* Theſſalia, *deinde* Magneſia, Phthiotis: *in* Græcia, Doris, Locris, Phocis, Bœotis, Attis, Megaris: *ſed omnium* Attis *clariſsima.* In Peloponneſo, Argolis, Laconice, Meſſenia, Achaia, Elis, Arcadia: *ultrà,* Aetolia, Acarnania, Epiros *uſque in* Adriam. De *locis,*

atque urbibus;quæ mare non abluit, hæc maxime memoranda ſunt:in Theſſalia,Lariſſa,*aliquando* Iolcos:*in* Magneſia,Antronia:*in* Phthiotide,Phthia:*in* Doride,Pindus, *& iuxtà ſitũ* Erineon:*in* Locride,Cynos *&* Calliaros : *in* Phocide,Delphi *& mõs* Parnaſus, *&* Apollinis *fanũ atq; oraculum:in* Bœotia,Thebæ,*&* Cythæron *fabulis carminibúſq; celeberrimus:in* Attide, Eleuſin *Cereri conſecrata, & clariores,quàm ut indicari egeant,*Athenæ:*in* Megaride,*unde regioni nomen eſt,* Megara. *At in* Argolide, Argos *&* Mycenæ,*& templum* Iunonis *, uetuſtate & religione percelebre:in* Laconide, Terapne , Lacedæmon , Amyclæ, *mõs* Taygetus:*in* Meſſenia,Meſſene *&* Methone:*in* Achaïa *atq;* Elide *quondam* Piſæ Oenomai, Elis *& numen delubrúmque* Olympij Iouis, *certamine gymnico, & ſingulari ſanctitate,ipſo quidem tamen ſimulachro , quod* Phidiæ *opus eſt,maxime nobile.*Arcadiam Peloponneſiacæ *gẽtes undique incingunt.* In ea *ſunt urbes,*Pſophis,Tenea,*&* Orchomenon:*montes,*Pholoë , Cyllenius,Parthenius,Mænalus:*flumina,*Erymanthus, *&* Ladon. In Aetolia Naupactos,*in* Acarnania Stratos, *oppida : in* Epiro , Dodonæi Iouis *templum , & fons ideo ſacer, quòd cùm ſit frigidus, & immerſas faces ſicut cæteri extinguat,ubi ſine igne procul admouentur,accendit.*At *cùm littora leguntur,à promontorio* Sepiade *per* demetriam *&* Eoïon,Phtheleon *&* Echinon *ad* Pagaſeum *ſinum curſus eſt .* Ille *urbem* Pagaſam *amplexus,amnem* Sperchion *accipit: & quia* Minyæ Colchida *petentes inde* Argo *nauem ſoluere memoratur.* Ab *eo ad* Sunium *tendentibus illa prænauiganda,* Maliacus *&* Opuntius *grandes ſinus , & in his cæſorum etiam*

Laconum

Laconum trophæa, Thermopylæ, Opoës, Scarphia, Cnemides, Alope, Anthedon, Larymna: *Aulis Agamemnoniæ,* Graiorumque *claſsis in* Troiam *cõiurantium ſtatio.* Marathon *magnarum multarúmq; uirtutum teſtis, iam inde à* Theſeo Perſarũ *maxima clade pernotus.* Rhamnus *parua, illuſtris tamen; quòd in ea fanum eſt* Amphiarai, & Phidiaca Nemeſis. Toricos, & Brauron *olim urbes, iam tantùm nomina.* Sunium *promontorium eſt, finitque id littus* Hellados, *quod ſpectat ad orientem.* Inde *ad meridiem terra conuertitur uſque ad* Megaram. Atticæ, *ut modò latere, ita nunc fronte pelago adiacens. Ibi eſt* Piræus Athenienſium *portus.* Scyronia *ſaxa, ſæuo quondam* Scyronis *hoſpitio, etiam nũc infamia.* Megarenſium *tractus* Iſthmõ *attingit: hoc illi cognomen eſt, quia quinque millium ſpacio* Aegæum *mare ab* Ionio *ſubmouens, anguſto tramite* Helladi Peloponneſon *annectit. In eo eſt oppidum* Cenchreæ *fanum* Neptuni, *ludi, quos* Iſthmicos *uocant, celebres.* Corinthos, *olim clara opibus, pòſt clade notior, nunc* Romana *colonia, ex ſumma arce, quam* Acrocorinthon *appellant, maria utraque contuens.* Pelopõneſi *oram (ſicut diximus) ſinus & promontoria lacerant: ab oriente,* Bucephalos & Cherſoneſus, & Scylleõ: *ad meridiẽ,* Malea, Tænaros, Acritas, Ichthys: *ad ueſperum,* Chelonates, & Araxos. *Habitãt ab* Iſthmo *ad* Scylleon Epidaurij, Aeſculapij *templo inclyti, &* Troezenij, *fide ſocietatis* Atticæ *illuſtres.* Portus Saronicus, & Schenitas & Pagonus. *Oppida autem* Epidaurus, & Troezẽ, & Hermiona *his littoribus appoſita ſunt. Inter* Scylleõ & Maleã Argolicus, *inter hanc &* Tænaron Laconicus: *hinc ad* Acritam Aſinæus, *inde ad* Ichthyn

Cypariſsius.In Argolico *ſunt noti amnes* Eraſinus, *atque* Inachus,& *notũ oppidum* Lerne:*in* Laconico Gythius,& Eurothas: *in ipſo* Tænaro Neptuni *templum*, & *ſpecus*, *illi quem in ponto* Acheruſium *diximus*, *facie* & *fabula ſimilis:in* Aſinæo *flumẽ* Pamiſſum, *in* Cypariſsio Alpheus. *nomen dedere urbes in littore ſitæ:hinc* Cypariſſus, *illinc* Aſine.Meſſenij,Pyliique *terras colunt*,& *ipſa pelago* Pylos *adiacet*.Cyllene, Callipolis,Patræ *oram illam tenent*,*in quam* Chelonates,& Araxos *excurrũt:ſed* Cyllene, *quòd* Mercurium *ibi natum arbitrantur*, *inſignis*. Rhion *deinde* (*maris id nomen eſt*) *anguſtè* & *uelut freto lacus ore frequenti incidẽs*,*inter* Aetolos, & Peloponneſiacos *uſque ad* Iſthmon *irrumpit*.In eo *ad ſeptentrionem ſpectare littora incipiũt*.In *his eſt* Aegiõ,& Aegira,& Oluros,& Sicyon: *at in aduerſis* Pagæ,Creuſis,Anticyra,Oeanthia,Cyrrha, & *notior aliquanto nomine* Calidon, & Euenos. *Extrà* Rhion.*in* Acarnania *maxime clara ſunt oppidum* Leucas, *flumen* Achelous.In Epiro *nihil* Ambracio *ſinu nobilius eſt: facit ſinus qui anguſtis faucibus*, & *quæ minus mille paſſibus pateant*,*grande pelagus admittit:faciunt urbes quæ aſsidunt*,Actium,Argi Amphilochij,Ambracia, Aeacidarum *regia* Pyrrhique. Butroton *ultrà eſt*.*deinde* Ceraunij *montes*,*ab ijs flexus in* Adriam. *hoc mare magno receſſu littorum acceptum*,& *uaſtè quidem in latitudinem patẽs*, *quà penetrat tamen uaſtius*,Illyricis *uſque* Tergeſtum,*cætera* Gallicis,Italiſq; *gentibus cingitur*.Parthini, & Daſſaretæ, *prima eius tenet*, *ſequentia paulatim* Encheleæ, Phæaces:*deinde ſunt quos propriè* Illyricos *uocãt:tum* Pyrei,& Liburni,& Iſtria.*urbium prima eſt* Oricum,*ſecũda* Dyr-

da Dyrrhachium, Epidamnos *antè erat*, Romani *nomen mutauere, quia uelut in damnum ituris, omen id uiſum eſt.* Vltrà *ſunt* Apollonia, Salona, Iadera, Narona, Tragurium, *ſinus* Polaticus, & Pola, *quondã à* Colchis *(ut ferũt) habitata (in quantum res tranſeunt) nunc* Romana *colonia.* Amnes *autem* Aeas & Nar, & Danubius, *qui iam dictus eſt* Iſter: *ſed* Aeas *ſecundum* Apolloniam, Nar *inter* Pyreos & Liburnos, *per* Iſtros Iſter *emittitur.* Tergeſtum *intimo in ſinu* Adriæ *ſitum finit* Illyricum.

Italia. Cap. IIII.

DE Italia *magis, quia ordo exigit, quàm quia mõſtrari eget, pauca dicentur: nota ſunt omnia.* Ab Alpibus *incipit in altum excedere, atque ut procedit, mediam ſe perpetuo* Apẽnini *montis iugo attollens, inter* Adriaticum & Thuſcum, *ſiue (ut aliter eadem appellantur) inter* Superũ *mare* & Inferum *excurrit, diu ſolida.* Verùm *ubi longè abit, in duo cornua ſcinditur, reſpicitque altero* Siculum *pelagus, altero* Ioniũ, *tota anguſta, & alicubi multò quàm unde cœpit anguſtior.* Interiora *eius aliæ aliæque gentes habitant.* Siniſtra *parte* Carni & Veneti *colunt* Togatam Galliam. Tum Italici *populi,* Picentes, Frentani, Dauni, Appuli, Calabri, Salentini. Ad *dextram ſunt ſub* Alpibus Ligures, *ſub* Apẽnino Hetruria. Poſt Latium Volſci, Campani, & *ſuper* Lucaniã Brutij. Vrbium *quæ procul à mari habitantur opulentiſsimæ ſunt, ad ſiniſtram* Patauium Antenoris, Mutina & Bononia Romanorum *coloniæ: ad dextram,* Capua *à* Thuſcis, & Roma *quõdam à paſtoribus condita: nunc ſi pro materia dicatur, alterum opus.* At *in oris proxima eſt à* Tergeſte Cõcordia. Interfluit Tima-

uus, nouem capitibus exurgens, uno oſtio emiſſus. Deinde Natiſo *non longè à mari ditem attingit* Aquileiã: *ultrà eſt* Altinũ. *Superiora latè occupat littora* Padus: *nanque ab imis radicibus* Veſuli *mõtis exortus, paruis ſe primùm fontibus* colligit, & *aliquatenus* exilis *ac macer: mox alijs amnibus adeò augeſcit atque alitur, ut ſe per ſeptem ad poſtremum oſtia effundat. Vnum de ijs magnum* Padũ *appellant: inde tam citus proſilit, ut diſcuſsis fluctibus diu qualẽ emiſit undã agat, ſuúmque etiam in mari alueũ ſeruet, donec eum ex aduerſo littore* Iſtriæ *eodem impetu profluens,* Iſter *amnis excipiat.* Hac *re per ea loca nauigantibus, quà utrinq; amnes eunt, inter marinas aquas dulcium hauſtus eſt.* A Pado *ad* Anconam *tranſitur* Rauenna, Ariminum, Piſaurum, Faneſtris *colonia, flumen* Metaurus, *atque* Eſis, & *illa in anguſto illorum duorũ promontoriorum ex diuerſo coëuntiũ, inflexi cubiti imagine ſedẽs, ac ideo à* Graijs *dicta* Ancona, *inter* Gallicas Italicáſque *gẽtes quaſi terminus intereſt.* Hanc *enim prægreſſos* Piceni *littora excipiũt, in quibus* Numana, Potẽtia, Claterna, Cupra *urbes: caſtella autem,* Firmum, Adria, Truentum: *id à fluuio, qui præterit, nomen eſt. Ab eo* Senogallia *maritima, ad* Aterni *fluminis oſtia. Vrbes* Bucara & Hiſtonium. Dauni *autem* Tifernum *amnem,* Cliterniam, Lucrinũ, Theanum, *oppida, montemque* Garganum. *Sinus eſt continuò* Apulo *littore incinctus, nomine* Vrias, *modicus ſpacio, pleraq; aſper acceſſu.* Extrà, *Sypuntum, uel, ut* Graij *dixere,* Sipyus, & *flumen quod* Canuſium *attingens,* Aufidũ *appellãt.* Pòſt Bariũ, *Egnatia,* & Ennio *ciue nobiles* Rudiæ: & *in* Calabria Brunduſiũ, Valetiũ, Lupiæ, Hydrus *mons, tum* & Salẽtini

campi,

campi,& Salẽtina littora,& urbs Graia Callipolis. Huc uſque Adria, hucuſq; Italiæ latus alterum pertinet. Frons eius in duo quidem ſe cornua (ſicut ſupra diximus) ſcindit. Cæterum mare, quod inter utraq; admiſit, tenuibus promõtorijs ſemel iterumq́; diſtinguens, non uno margine circuit, nec diffuſum patẽsq́;, ſed per ſinus recipit. Primus Tarentinus dicitur, inter promontoria Salen & Laciniũ, in eoq́; ſunt Tarentus, Metapontum, Heraclea, Croto, Turiũ. Secũdus Scyllaceus, inter promontoria Lacinium, & Zephyriũ, in quo eſt Petilia, Cæcinũ, Scyllaceum, Miſtræ. Tertius inter Zephyrium & Brutium, Cõſilinum, Cauloniã, Locróſque circũdat. In Brutio ſunt, Columna regia, Rhegyũ, Scylla, Taurianum, & Metaurum. Hinc in Tuſcum mare deflexus eſt, & eiusdem terræ latus alterum Terina, Hippo nunc Vibon, Temeſa, Clampetia, Blanda, Buxentum, Velia, Palinurus, olim Phrygij gubernatoris, nunc loci nomen: Pæſtanus ſinus, Pæſtum oppidum, Silarus amnis, Picentia, Petræ, quas Sirenes habitauere. Mineruæ promõtorium, opima Lucaniæ loca, ſinus Puteolanus, Surrentum, Herculaneum, Veſuuij montis aſpectus, Põpeij, Neapolis, Puteoli, lacus Lucrinus & Auernus, Baiæ, Miſſenum, id nunc loci aliquando Phrygij militis nomen: Cumæ, Linternum, Vulturnus amnis, Vulturnum oppidum, amœna Cãpaniæ littora, Sinueſſa, Liris, Minturnæ, Formiæ, Fundi, Tarracina, Circes domus, aliquando Circeij, Antium, Aphrodiſium, Ardea, Laurẽtum. Oſtia citra Tyberim in hoc latere ſunt. Vltrà Pyrgi, Anio, Caſtrum nouum, Grauiſcæ, Coſſa, Telamon, Populonia, Cecina, Piſæ, Hetruſca, & loca & nomina. Deinde Luna, Ligurum & Liguria,

& Genua, Sabbatia, & Albigaunum. Tum Paulon, & Varum flumina, utraque ab Alpibus delapſa: ſed Varum, quia Italiam finit, aliquanto notius. Alpes ipſæ ab ijs littoribus longè latéque diffuſæ, primò ad ſeptentrionem magno gradu excurrunt: deinde ubi Germaniam attigerunt, uerſo impetu in orientem abeunt, direptíſque populis immanibus, uſque in Thraciam penetrant.

Gallia Narbonenſis. Cap. V.

GAllia Lemano lacu, & Gebennicis montibus in duo latera diuiſa, atq; altero Thuſcum pelagus attingens, altero oceanum: hinc à Varo, illinc à Rheno ad Pyrenæum uſque promittitur. Pars noſtro mari appoſita, fuit aliquãdo Braccata, nunc Narbonenſis magis culta, & magis conſita, ideóque etiam lætior. Vrbium quas habet opulentiſſimæ ſunt, Vaſio Vocontiorum, Vienna Allobrogum, Auenio Cauarũ, Arecomicorum Nemauſus, Toloſſa Tectoſagûm, Secũdanorum Arauſio, Sextanorum Arelatæ, Septumanorumque Blitera. Sed anteſtat omneis Atacinorum, Decumanorúmq; colonia, unde olim ijs terris auxilium fuit: nunc & nomẽ, & decus eſt Martius Narbo. In littoribus aliquot ſunt cum aliquibus nominibus loca: cæterum raræ urbes, quia rari portus, & omnis plaga Auſtro atq; Africo expoſita eſt. Nicea tangit Alpes, tangit oppidũ Deceatum, tangit Antipolis: deinde forum Iulij Octauianorum colonia, tunc pòſt Athenopolis, & Olbia, & Glanon & Citharistes, & Halycidon Maſſilienſium portus, & in eo ipſa Maſſilia. Hæc à Phoceis oriunda, & olim inter aſperas poſita, nunc ut pacatis, ita diſſimillimis tamẽ uicina gẽtibus. Mirum quàm facilè & tunc ſedem alienam ceperit, & adhuc

adhuc morem ſuum teneat. Inter eam & Rhodanum *maritima* Auaticorum *ſtagno aßidet foſſa* Mariana. Partem *eius amnis nauigabili alueo effundit, alioquin littus ignobile eſt* Lapideum *(ut uocant) in quo* Herculem *contra* Albionem, & Bergiona Neptuni *liberos dimicãtem, cum tela defeciſſent ab inuocato* Ioue *adiutum imbre lapidũ ferunt: credas pluiſſe, adeò multi paßim, & latè iacent.* Rhodanus *nõ longe ab* Iſtri Rheni*que fontibus ſurgit: deinde* Lemano *lacu acceptus, tenet impetum, ſeque per medium integer agens, quantus uenit egreditur.* Inde *contrà in occidentem ablatus, aliquãdiu* Gallias *dirimit: pòſt curſu in meridiem abducto, hàc intrat, acceſſuque aliorum amnium iam grãdis, & ſubinde grãdior, inter* Volcas & Cauaras *emittitur.* Vltrà *ſunt ſtagna* Volcarum, Ledum *flumen, caſtellum* Latara, Meſua *collis, incinctus mari penè undique, ac niſi quòd anguſto aggere continenti annectitur, inſula.* Tum *ex* Gebennis *demiſſus* Araurari*s iuxta* Agathan, *ſecundum* Blyteras Obris *fluit.* Atax *ex* Pyrenæo *monte digreſſus, quà ſui fontis aquis uenit, exiguus, uadúſque eſt, & ingentis alioquin aluei tenens, niſi ubi* Narbonem *attingit, nuſquam nauigabilis: ſed cum hybernis intumuit imbribus, uſque eò ſolitus inſurgere, ut ſe ipſe non capiat.* Lacus *accipit eum* Rubreſus *nomine, ſpacioſus admodum: ſed quà mare admittit, tenuis aditu.* Vltrà *eſt* Leucata *littoris nomen, &* Salſuſæ *fons, nõ dulcibus, ſed ſalſioribus quàm marinæ ſint, aquis defluens.* Iuxtà *campus minuta arundine, gracilique peruiridis, cæterùm ſtagno ſubeunte ſuſpenſus: id manifeſtat media pars eius, quæ abſciſſa proximis, uelut inſula natat, pellique ſe atque attrahi patitur:*

quin & ex ijs quæ ad imum perfoſſa ſunt, ſuffuſum mare oſtenditur: unde Graijs, noſtríſq; etiam authoribus uerine ignorantia, an prudentibus etiam mēdacij libidine, uiſum eſt tradere poſteris, in ea regione piſcem è terra penitus erui, qui ubi ex alto hucuſque penetrauit, per ea foramina ictu captantium interfectus extrahitur. Inde eſt ora Sardonum, & parua flumina Thelis, & Thicis, ubi accreuere, perſæua: colonia Ruſcino, uicus Eliberri magnæ quondā urbis, & magnarum opum tenue ueſtigium. Tum inter Pyrenæi promontoria portus Veneris eſt in ſinu ſalſo, & Ceruaria locus, finis Galliæ.

Hiſpania *Caput* VI.

P*Yrenæus primo hinc in Britannicum procurrit oceanū: tum in terras fronte conuerſus, Hiſpaniā irrumpit, & minore eius parte ad dextram excluſa, trahit perpetua latera cōtinuus, donec per omnem prouinciā longo limite immiſſus, in ea littora, quæ occidenti ſunt aduerſa, perueniat. Ipſa Hiſpania, niſi quà Gallias tangit, pelago undiq; incincta eſt: ubi illis adhæret, maximè anguſta, paulatim ſe in noſtrum mare & oceanum extendit, magis, magíſq; latior ad occidentē abit, ac fit ibi latiſsima. Viris, equis, ferro, plumbo, ære, argento, auroq; tam abundās, & adeò fertilis, ut ſicubi ob penuriā aquarum effœta, & ſui diſsimilis eſt, linum tamen aut ſpartum alat. Tribus autem eſt diſtincta nominibus, párſque eius Tarraconēſis, pars Bætica, pars Luſitania uocatur. Tarraconenſis altero capite Gallias, altero Bæticam Luſitaniamq; contingēs, mari latera obijcit noſtro, quà meridiē: quà ſeptentrionem ſpectat, oceano. Illas fluuius Anas ſeparat, & ideo Bætica maria*

utraque

utraq; proſpicit, ad occidentẽ Atlanticũ,*ad meridiem noſtrũ*.Luſitania *oceano tantũmodò obiecta eſt, ſed latere ad ſeptentriones, fronte ad occaſum.* Vrbium *de mediterraneis in* Terraconenſi *clariſsimæ fuerunt* Pallantia *&* Numãtia,*nunc eſt* Cæſaraugusta.In Luſitania,Emerita: *in* Bætica,Aſtigi, Iſpalis, Corduba.*At ſi littora legas, à* Ceruaria *proxima eſt rupes, quæ in altum* Pyrenæum *extrudit: dein* Thicis *flumen, ad* Rhodam:Clodianum, *ad* Emporia : *tum mons* Iouis, *cuius partem occidenti aduerſam, eminentia cautiũ, quæ inter exigua ſpacia ut gradus ſubinde conſurgunt,* Scalas Annibalis *appellãt. Inde ad* Tarraconẽ *parua ſunt oppida,* Blanda, Illuro, Betullo, Barchino, Subur, Tholobi. *Parua flumina,* Betullo *iuxta* Iouis *montem,* Rubricatũ *in* Barchinonis *littore, inter* Subur *&* Tholobin *maius.* Tarraco *urbs eſt in ijs oris maritimarum opulentiſsima.* Tulcis *eam modicus amnis ſuper, ingẽs* Iberus *deorſum attingit. Inde ſe in terras pelagus inſinuat, & primũ magno impetu admiſſum, mox in duos ſinus promõtorio, quod* Ferrariam *uocant, finditur: prior* Sucronenſis *dicitur, maior hic & magno ſatis ore pelagus accipiẽs, & quò magis penetratur, anguſtior.* Serabin *&* Duriã, *&* Sucronem, *non magna excipit flumina.* Vrbes *complexus & alias quidẽ, ſed notiſsimas* Valentiam, *&* Sagũtum, *illã fide & ærumnis inclytã. Sequẽs* Illicitanus Alonem *habet, &* Lucẽtiam, *& unde ei nomen eſt* Illicen. *Hîc iam terræ magis in altum eunt, latioremque quàm fuerat* Hiſpaniam *faciunt.* Verum *ab ijs quæ dicta ſunt, ad principia* Bæticæ, *præter* Carthaginem, *quam dux* Pœnorum Aſdrubal *condidit, nihil referendum eſt. In illis oris ignobilia ſunt oppida, &*

quorum mẽtio tantùm ad ordinem pertinet. Virgi *in ſinu, quem* Virgitanum *uocãt.* Extrà, *Abdera,Suel,*Hexi, *Menoba,*Malaca,*Salduba,*Lacippo, Berbeſul. *Aperit deinde anguſtiſsimum pelagus, & proxima inter ſe* Europæ,*atq;* Africæ *littora montes efficiunt,ut initio diximus,columnæ* Herculis Abyla *&* Calpe,*uterque quidem,ſed* Calpe *magis & penè totus in mare prominens.Is mirum in modum concauus,ab ea parte qua ſpectat occaſum, medium ferè latus aperit,atque inde ingreſſus,totus admodùm peruius propè quantum patet ſinus , & ſpecus ultra eſt : in eóque* Cartheia*(ut quidam putant)aliquãdo* Tarteſſos, *& quã tranſuecti ex* Africa Phœnices *habitant, atq; unde nos ſumus,cingente freto,* Mellaria *&* Bello , *&* Beſippo,*uſque ad* Iunonis *promontorium oram freti occupat.*Illud *iam in occidentem & oceanum obliquo iugo excurrens , atque ei quod in* Africa *Ampeluſiã eſſe dixeramus aduerſum , quà noſtra maria ſunt, finit* Europen.

Mediterranei maris inſulæ. Cap. VII.

G*Ades inſula,quæ egreſsis fretum obuia eſt , admonet antè reliquas dicere,quàm in oceani littora terrarúmque circuitum,ut initio promiſimus,oratio excedat.* Paucæ *ſunt in* Mæotide*(inde enim uidetur commodiſsimum incipere)neque omnes tamẽ incoluntur,nam nec pabula quidem largè ferunt.* Hac *re habitantibus caro magnorum piſcium ſole ſiccata,& in puluerem uſque cõtuſa pro farre eſt.*Paucæ *& in* Ponto.Leuce Boryſthenis *oſtio obiecta, parua admodum,& quòd ibi* Achilles *ſitus eſt,*Achillea *cognomine.*Non *longè accolitur* Aria,*quæ* Marti *ſacrata(ut fabulis traditur) tulit aues cum ſumma clade aduenien-*

tium,

tium, pennas quaſi tela iaculãtes. Sex *ſunt inter* Iſtri *oſtia, ex his* Peuce *notiſsima & maxima.* Thynnias Mariandy-*norum finibus proxima, urbem habet, quam quia* Bithyni *incolunt,* Bithynida *appellãt.* Contra Thracium Boſpho-*rum duæ paruæ, paruóque diſtantes ſpatio, & aliquando creditæ dictæq; concurrere, &* Cyaneæ *uocãtur, &* Sym*plegades.* In Propontide *tantùm* Procõneſos *habitatur.* Ex-*tra* Helleſpontum, *earum quæ* Aſiaticis *regionibus adiacẽt, clariſsimæ ſunt* Tenedos, *Sigæis aduerſa littoribus, & quo dicentur ordine, ad promontorium* Tauri *montis expoſitæ: quas quidam dici putauere* μακάρων, *ſiue quòd fortunati admodum cæli ſolíque ſunt, ſiue quòd eas ſuo, ſuorumque regno* Macar *occuparat.* In Troade, *Lesbos, & in ea quinque olim oppida,* Antiſſa, Pyrrha, Ereſſos, Ciraua, Mitylene. In Ionia, Chios, & Samos. In Caria, Cos. In Lycia, Rhodos. *In illis ſingulæ ſunt iiſdem nominibus urbes.* In Rhodo *tres quondam erant,* Lindos, Camiros, Ialyſos. *Quæ cõtra* Tauri *promontorium importunè nauigantibus obiacent,* Chelidoniæ *nominantur.* In *ſinu quem maximum* Aſia *recipit, propè media* Cyprus *ad ortum occaſumq; ſe immittẽs, recto iugo inter* Ciliciam Syriamque *porrigitur ingẽs, ut quæ aliquando nouem regna ceperit, & nunc aliquot urbes ferat, quarum clariſsimæ,* Salamis, & Paphos, & *quò primùm ex mari* Venerem *egreſſam accolæ affirmãt,* Palæpaphos. Arados *etiam in* Phœnice *eſt parua, & quãtum patet, tota oppidum, frequens tamen, quia etiam ſubter aliena tecta ſedẽ ponere licet.* Parua & Canopos, Nili *oſtio quod* Canopicum *uocant, obuia eſt.* Menelai *gubernator* Canobus *ibi forte moriens, nomen inſulæ, illa oſtio*

dedit. Pharos Alexandriæ nunc ponte coniungitur, olim, ut Homerico carmine proditum eſt, ab eiſdem oris curſu diei totius abducta: & ſi ita res fuit, uideri poteſt coniectantibus in tantum mutatæ cauſas Nilum præbuiſſe, dum limũ ſubinde, & præcipuè cũ exundaret, littori annectẽs, auget terras, ſpatiumq; augeſcentiũ in uicina uada promouet. In Africa contra maiorem Syrtim Cuteletos: contra minoris promontoria, Meninx & Cercinna: cõtra Carthaginis ſinum, Tarichiæ & Aegathes, Romana clade memorabiles. Plures Europæ littoribus ſunt appoſitæ. In Aegæo mari ꝓpe Thraciam Thaſos, Imbros, Samothrace, Scandille, Polyægos, Scyathos, Haloneſos, & quam aliquãdo, omnibus qui mares erant cæſis, tantùm fœminæ tenuiſſe dicuntur, Atho mõti Lemnos aduerſa. Pagaſeus ſinus Scyathõ proſpicit, Cicyneton amplectitur. Eubœa ad meridiem promõtorium Gereſton & Caphareum: ad ſeptentrionem, Cæneũ extrudit, & nuſquam lata, duûm milliũ ſpatiũ habet ubi arctiſsima eſt, cæterùm longa, totique Bœotiæ appoſita, anguſto freto diſtat à littore. Euripon uocant rapidum mare, & alterno curſu ſepties die ac ſepties nocte fluctibus inuicem uerſis, adeò immodicè fluens, ut uentos etiam, ac plenis uelis nauigia fruſtretur. Aliquot in ea ſunt oppida, Heſtiæa, Eretria, Pyrrha, Neſos, Oechalia: uerùm opulentiſsimæ Caryſtos & Chalcis. In Attide Helene eſt nota ſtupro Helenæ, & Salamis excidio claſsis Perſicæ notior. Circa Peloponneſon etiam nunc in Aegæo Phitiuſa, & Aegina Epidaurico littori proxima, Træzenio Calauria inter ignobiles, aliàs leto Demoſthenis nobilis. In Myrtoo Cythera contra Maleam emiſſa, & Theganuſa contra Acritam.

In

In Ionio *Prote,Hyria,Cephalenia,*Neritos,*Same* , *Zacynthos,*Dulichiũ,*& inter nõ ignobibes* Vlyſsis *nomine Ithaca maximè illuſtris* . In Epiro Echinades , *&* Strophades, *olim* Plotæ.*Contra* Ambraciũ *ſinum* Leucadia, *& uicina* Adriatico *mari* Corcyra: *hæ* Thracum, Gaiorúmq; *terris obiacent*:At *interius*,Melas,Olearos, Aegina,Cathon,Ios, Thera,Gyaros,Hippuris,Dionyſa,Cianos,Chalcis,Icaria, Pinaria,Niſyros,Lebynthos,Calydnæ, Aſinæ:*hæ quia diſperſæ ſunt,* Sporades. *Ab eis* Sicynus ,Hypanos,Cythnos, Siphnos,Seriphos,Rhene, Paros, Scyros, Tenos, Myconos, Naxos,Delos,Andros,*quia in orbẽ iacent,* Cyclades *dictæ ſunt.Super eas iam in medio mari ingẽs,& centũ quondã urbibus habitata* Crete,*ad orientẽ promontorium* Samoniũ, *ad occidentem* κριȣ̃ μέτωπον *immittit : niſi maior eſſet,* Cypro *ſimilis,multis famigerata fabulis, aduentu* Europæ, Paſiphaës *&* Ariadnæ *amoribus,* Minotauri *feritate fatóque,*Dædali *operibus & fuga, tum ſtatione atq; morte: maximè tamen eo,quòd ibi ſepulti* Iouis *penè clarũ ueſtigium ſepulchrum eſt, cui nomen eius inſculptum eſſe accolæ oſtẽdunt.* Vrbiũ *notiſsimæ* Gnoſos,Gortyna,Lyctos, Lycaſtos,Holopyxos,Phæſtos,Cydon,Manethuſa , Dictynna. Inter colles, *ꝙ ibi nutritum* Iouẽ *accepimus, fama* Idæi *mõtis excellit.Iuxta eſt* Aſticla, Naumachos, Zephyre , Criſe, Gaudos,*& quas* Muſagoros *numero tres,uno tamen uocabulo appellant,atque unde* Carpathio *mari cognomen eſt,* Carpathos . In Adria , Abſoros , Celaduſe, Abſyrtis, Iſſa, Trucones , Hydria , Electrides , *nigra* Corcyra , Tragurium, Diomedia , Aeſtria, Aſine, *atque ut* Alexãdriæ, *ita* Brunduſio *adiacens,*Pharos.Sicilia *(ut ferunt) aliquando*

continens; & agro Brutio *annexa, pòſt freto maris Siculi abſciſſa eſt.* Id *anguſtum & anceps alterno curſu modò in* Thuſcum, *modò in* Ionium *pelagus perfluit, atrox, ſæuum, &* Scyllæ Charybdiſque *ſæuis nominibus inclytũ.* Scylla *ſaxum eſt:* Charybdis *mare, utrunque noxium appulſis: ipſa ingẽs & tribus promontorijs in diuerſa procurrẽs, græcæ literæ imaginem, quæ* δέλτα *dicitur, efficit.* Pachynum *uocatur, quod* Græciam *ſpectat:* Lilybæum, *quòd in* Africam: Pelorum, *quòd in* Italiam *uergens,* Scyllæ *aduerſum eſt: cauſa nominis* Pelorus *gubernator ab* Annibale *ibidem conditus, quẽ idem uir profugus ex* Africa, *ac per ea loca* Syriam *petens, quia procul intuenti uidebantur cõtinua eſſe littora, & nõ peruium pelagus, proditum ſe arbitratus, occiderat.* Ab *eo ad* Pachynum *ora quæ extenditur* Ionium *mare attingens, hæc fert illuſtria,* Meſſanam, Taurominium, Catinam, Megarida, Syracuſas, *& in ijs mirabilẽ* Arethuſam. Fons *eſt in quo uiſuntur iacta in* Alpheũ *amnem, ut diximus,* Peloponneſiaco *littori infuſum: unde ille creditur non ſe conſociare pelago, ſed ſubter maria terráſque depreſſus, huc agere alueum, atque hìc ſe rurſus extollere.* Inter Pachynum & Lilybæum Acragas *eſt,* Heraclea, & Thermæ. Inter Lilybæum & Pelorida, Panormus, & Hymera. Interius *uerò,* Leontini, Cẽturipinũ, Hybla, *aliæque complures.* Famam *habet ob* Cereris *templum* Enna *præcipua.* Montium Eryx *maximè memoratur ob delubrum* Veneris, *ab* Aenea *conditum: &* Aetna, *quæ* Cyclopas *olim tulit, nunc aſsiduis ignibus flagrat.* De *amnibus* Hymera *referẽdus, quia in media admodum ortus, in diuerſa decurrit, ſcindénſque eam utrinque, alio ore*

in

in Libycum,*alio in* Thuſcum *mare deuenit.Circa* Siciliam *in Siculo freto eſt,* Aeæe, *quam* Calypſo *habitaſſe dicitur.* Africam *uerſus,*Gaulos,Melita,Coſſura: *propius* Italiam, Galata,*&* *illæ ſeptem,quas* Aeoli *appellant,* Oſteodes, Lipara,Didyme, Phœnicuſa,Ericuſa , Hiera, *&* Strongyle, *ut* Aetna,*perpetuo flagrant igne.*At Pithecuſa,Leucothea, Venaria,Sinonia,Capreæ, Prochyta,Pontiæ,Pandataria, Phytonia, Palmaria , Italico *lateri citra* Tyberina *oſtia obiacent . Vltrà aliquot ſunt paruæ,*Dianiũ,Iginium,Carbania,Vrgo,Ilua,Capraria.*Duæ grandes,fretóque diuiſæ* Hetruſco,*quarum* Corſica *littori propior inter latera tenuis & longa,præterquàm ubi* Aleria, *&* Marianæ *coloniæ ſunt, à barbaris colitur.* Sardinia Africum *pelagus attingens,niſi quod in occidentem quàm in orientem anguſtius ſpectat, par & quadrata undique,& nuſquam non aliquanto ſpatioſior quàm ubi latiſſima eſt* Corſica. *Cæterùm fertilis,& ſoli quàm cæli melioris: atque ut fœcunda, ita penè peſtilens.In ea antiquiſſimi populorum ſunt* Iliẽſes:*urbium antiquiſſimæ* Calaris,*&* Sulchi . *At in* Gallia, *quas referre conueniat,ſolæ ſunt* Stœchades, *ab ora* Ligurum *ad* Maſſiliam *uſque diſperſæ.*Baleares *in* Hiſpania *cõtra* Tarraconenſia *littora ſitæ non longè inter ſe diſtant, & ex ſpatio ſuo cognominibus acceptis,maiores minoréſque perhibentur.*Caſtella *ſunt in minoribus* , Iamno , *&* Mago:*in maioribus* , Palma *&* Polentia *coloniæ* . Ebuſos *è regione promontorij,quod in* Sucronenſi *ſinu* Ferrariam *uocant,eodem nomine urbem habet,frumentis tantùm nõ fœcunda,ad alia largior: & omnium animalium quæ nocent adeò expers,ut nec ea quidẽ quæ de agreſtibus mitia*

fiunt,aut generet,aut ſi inuecta ſunt,ſuſtineat. Contrà *eſt* Colubraria,*cuius meminiſſe ſuccurrit*, quòd cùm *ſcateat multo ac malefico genere ſerpentum, & ſit ideò inhabitabilis,tamen ingreſsis eam intra id ſpatium, quod* Ebuſitana *humo circumſignauerunt,ſine pernicie tuta eſt, iiſdem illis ſerpentibus qui ſolent obuios appetere, aſpectum eius pulueris,aliúdue, quod uerius, procul & cum pauore fugientibus.*

Pomponii Melæ de

SITV ORBIS LIBER TERTIVS.

Extima Hiſpaniæ littora. Cap. I.

DICTA *eſt ora noſtri maris, dictæ inſulæ quas amplectitur,reſtat ille circuitus,quẽ (ut initio diximus)cingit oceanus ingens & infinitum pelagus,& magnis æſtibus concitum (ita enim motus eius appellãt) modò inundat campos, modò latè nudat ac refugit, nunc alios alióſque inuicem, neque alternis acceſsibus, nunc in hos,nunc in illos impetu uerſum. Sed ubi in omnia littora, quanuis diuerſa, terrarum inſularumq́ue ex medio pariter effuſum eſt,rurſus ab illis colligitur in medium, & in ſemetipſum redit,tanta ui ſemper immiſſum, ut uaſta etiã flumina retroagat,& aut terreſtria deprehendat animalia,*

lia, aut marina deſtituat: neq; adhuc ſatis cognitũ eſt, anhelitú ne ſuo id mundus efficiat, retractámq; cum ſpiritu regerat undam undique, ſi (ut doctioribus placet) unum animal eſt: an ſint depreßi aliqui ſpecus, quò reciproca maria reſidãt, atq; inde ſe rurſus exuberãtia attollãt, an luna cauſas tãtis meatibus præbeat: ad ortus certe eius occaſúſque uariãtur, neq; eodẽ aßiduè tẽpore, ſed ut illa ſurgit ac demergitur, ita recedere atq; aduentare comperimus. Huc *egreſſos, ſequẽtéſq; ea quæ exeuntibus dextra ſunt, æquor* Atlanticũ, & *ora* Bæticæ *frõtis excipit: quæ niſi quòd ſemel iterumque paulul um in ſemet abducitur, uſque ad flumen* Anam *penè recta eſt:* Turduli & Baſtuli *habitant.* In *proximo ſinu portus eſt, quem* Gaditanum, & *lucus, quem* Oleaſtrum *appellant.* T*um caſtellum* Ebora *in littore, & procul à littore* Aſta *colonia: extrà,* Iunonis *ara, tẽplúmque eſt.* In *ipſo mari monimentum* Geryonis, *ſcopulo magis quàm inſulæ impoſitum.* Bætis *ex* Tarraconenſi *regione demißus, per hanc ferè mediã diu ſicut naſcitur, uno amne decurrit: pòſt ubi non longẽ à mari grandem lacum facit, quaſi ex uno fonte geminus exoritur: quantúſque ſimplici alueo uenerat, tantus ſingulis effluit.* T*um ſinus alter, uſq; ad finem prouinciæ inflectitur, eúmque parua oppida* Olitingi, Onoba *contingunt.* At Luſitania *trans* Anam, *quà mare* Atlanticum *ſpectat. primùm ingenti impetu in altũ abit, deinde reſiſtit, ac ſe magis etiam quàm* Bætica *abducit: quà prominet, bis in ſemet recepto mari, in tria promõtoria diſpergitur.* Anæ *proximum, quia lata ſede procurrens, paulatim ſe ac ſua latera faſtigiat,* Cuneus *ager dicitur: ſequens ſacrum uocant:* Magnum, *quod ulte-*

rius eſt. In *Cuneo ſunt,* Mirtylis, Balſa, *Oſſonoba: in* Sacro, Lacobriga, *& portus* Annibalis. *in* Magno Ebora. *Sinus interſunt, & eſt in proximo* Salacia: *in altero* Vlyſsippo, *&* Tagi *oſtiũ, amnis aurum gẽmáſque generantis. Ab ijs promontorijs ad illam partem quæ receſsit, ingens flexus aperitur, in eóque ſunt* Turduli *ueteres,* Turdulorúmque *oppida: amnes autem* Munda *in medium ferè ultimi promontorij latus effluens, & radices eiuſdem abluens,* Durius. *Frons illa aliquãdiu rectam ripam habet: deinde modico flexu accepto, mox paulùm eminet: tũ reducta iterũ, iterumq́ue recta margine iacens ad promontorium, quod* Celticum *uocamus, extenditur: totam* Celtici *colunt, ſed à* Durio *ad flexum* Gronij: *fluũntq; per eos* Auo, *Celandus,* Nebis, *Minius, & cui obliuionis cognomen eſt,* Limia. *Flexus ipſe* Lambriacã *urbem amplexus, recipit fluuios,* Iernam *&* Viam. *Partem quæ prominet,* Præſamarci *habitant: perq́ue eos* Tamaris *&* Sars *flumina non longè orta decurrunt:* Tamaris *ſecũdum* Arotebrarum *portum:* Sars, *iuxta turrem* Auguſti *titulo memorabilem: cætera ſuper* Tamarici, Nerijq́ue *incolunt, in eo tractu ultimi.* Hactenus *enim ad occidentem uerſa littora pertinent: deinde ad ſeptentriones toto latere terra conuertitur, à* Celtico *promontorio ad* Scythicum *uſque: hinc perpetua eius ora: niſi ubi modici receſſus, ac parua promõtoria ſunt, ad* Cantabros *penè recta eſt. In ea primùm* Artabri *ſunt, &* Ianaſum *Celticæ gentis: deinde* Aſtures. *In* Artabris *ſinus ore anguſto, admixtum mare non anguſto ambitu excipiens* Adrobicum *urbem, & quatuor amniũ oſtia incingit: duo etiam inter accolentes ignobilia ſunt: per alia duo* Mearus *exit,*

exit, & Narius ad Libūcam. In Aſturum littore Nœga eſt oppidum, & tres aræ, quas Seſtianas uocant, in peninſula ſedent: & ſunt Auguſti nomine ſacræ, illuſtrantque terras antè ignobiles. At ab eo flumine quod Saliam uocant, incipiūt oræ paulatim recedere, & latæ adhuc Hiſpaniæ magis magiſque ſpatia cōtrahere, uſque adeò ſemet & terras anguſtantibus, ut earum ſpatium inter duo maria dimidio minus ſit quà Galliam tangunt, quàm ubi ad occidentem littus exporrigunt. Tractum Cantabri & Varduli tenēt. Cantabrorum aliquot populi, amnéſque ſunt, ſed quorum nomina noſtro ore cōcipi nequeāt, per eoſdem & Salenos, Sauriū: per Autrigones, & Origeuiones quoſdam Neſua deſcendit. Deua Tritium Tobolicum attingit: deinde Iturиſſam & Eaſonem Magrada. Varduli una gens, hinc ad Pyrenæi iugi promontorium pertinens, claudit Hiſpanias.

Extima Galliarum ora. Cap. II.

SEquitur Galliæ latus alterum, cuius ora primò nihil progreſſa in altum, mox tantundem penè in pelagus excedens, quantum retrò Hiſpania abſceſſerat, Cantabricis ſit aduerſa terris, & grandi circuitu inflexa, ad occidentem littus aduertit. Tunc ad ſeptentriones conuerſa, iterum lōgo rectóque tractu ad ripas Rheni amnis expāditur. Terra eſt frumenti præcipuè & pabuli ferax, & amœna lucis immanibus. quicquid ex ſatis frigoris impatiens eſt, ager nec ubique alit, & noxio genere animalium minime frequens. Gentes ſuperbæ, ſuperſtitioſæ, aliquando etiam immanes, adeò ut hominem optimam, & gratiſſimam dijs uictimam crederent. manēt ueſtigia feritatis iam abolitæ: atque ut ab ultimis cædibus temperant, ita nihilominus

H

ubi deuotas altaribus admouere, delibant: habent tamen & facundiam ſuam, magiſtróſque ſapientiæ Druidas. *Hi terræ, mundíque magnitudinem & formam, motus cæli ac ſyderum, & quid dij uelint, ſcire profitentur: docēt multa nobiliſsimos gentis clàm, & diu uicenis annis in ſpecu, aut in abditis ſaltibus.* Vnum *ex ijs quæ præcipiunt, in uulgus effluit, uidelicet, ut forent ad bella meliores, æternas eſſe animas, uitámque alteram ad manes. Itaque cùm mortuos cremant ac defodiunt, apta uiuentibus olim negociorum ratio etiam & exactio crediti deferebatur ad inferos, erantque qui ſe in rogos ſuorum, uelut unà uicturi, libenter immitterent.* Regio *quam incolunt omnis,* Comata Gallia. *populorum tria ſumma nomina ſunt, terminanturque fluuijs ingentibus.* Nam *à* Pyrenæo *ad* Garumnam Aquitania: *ab eo ad* Séquanam, Celtæ: *inde ad* Rhenum *pertinent* Belgæ. Aquitanorum *clariſsimi ſunt* Auſci: Celtarum, Hedui: Belgarum, Treueri. Vrbes *opulētiſsimæ, in* Treueris, Auguſta: *in* Heduis, Auguſtodunum: *in* Auſcis, Eluſaberris. Garumna *ex* Pyrenæo *mōte delapſus, niſi cùm hyberno imbre aut ſolutis niuibus intumuit, diu uadoſus, & uix nauigabilis fertur.* At *ubi obuius oceani exæſtuantis acceſsibus adauctus eſt, ijſdémque retrò remeantibus, ſuas illiúſque aquas agit, aliquantùm plenior: & quantò magis procedit, eò latior fit: ad poſtremum magni freti ſimilis, nec maiora tantùm nauigia tolerat, uerū etiam more pelagi ſæuientis exurgens, iactat nauigantes, atrociter utique ſi aliò uentus, aliò unda præcipitat.* In *eo eſt inſula* Antros *nomine, quam pendêre & attolli aquis increſcentibus ideo incolæ exiſtimant, quia cùm uideatur*

editior,

editior, aquis obiacet: ubi ſe fluctus impleuit, illam operit, nec ut prius tantum ambit: & quòd ea quibus antè ripæ colléſque ne cernerentur obſtiterant, tunc uelut ex loco ſuperiore perſpicua ſunt. A Garũnæ *exitu latus illud incipit terræ procurrentis in pelagus, & ora* Cãtabricis *aduerſa littoribus, alijs aliiſq; populis media eius habitantibus, ab* Santonibus *ad* Oſiſmios *uſq; deflexa. Ab illis enim iterum ad ſeptentriones frõs littorum reſpicit, pertinentque ad ultimos* Gallicarum *gentium* Morinos, *nec portu, quem* Geſoriacum *uocant, quicquam habent notius.* Rhenus *ab* Alpibus *decidens, propè à capite duos lacus efficit,* Venetum *&* Acroniũ: *mox diu ſolidus, & certo alueo lapſus, haud ꝓcul à mari huc & illud diſpergitur, ſed ad ſiniſtrã amnis etiam tum, & donec effluat* Rhenus, *ad dexteram primò anguſtus & ſui ſimilis: pòſt ripis longè ac latè recedẽtibus, iam non amnis, ſed ingens lacus, ubi campos impleuit,* Fleuo *dicitur, eiuſdemque nominis inſulam amplexus, fit iterũ arctior, iterúmque fluuius emittitur.*

Germania. Cap. III.

G*Ermania hinc ripis eius uſq; ad* Alpes, *à meridie ipſis* Alpibus: *ab oriente,* Sarmaticarum *confinio gentium: quà ſeptentrionẽ ſpectat, oceanico littore obducta eſt. Qui habitant, immanes ſunt animis atque corporibus, & ad inſitam feritatem uaſtè utraq; exercent, bellando animos, corpora ad cõſuetudines laborũ. Maximo frigore nudi agunt antequam puberes ſint, & longiſsima apud eos pueritia eſt. Viri ſagis uelantur, aut libris arborum, quanuis ſæua hyeme: nandi non patientia tantùm illis, ſtudiũ etiam eſt. bella cum finitimis gerunt, cauſas eorum ex libidine*

accerſunt: neq; imperitandi prolatandiq́ue quæ poßident, (nam ne illa quidem enixè colunt) ſed ut circa ipſos quæ iacent uaſta ſint. Ius *in uiribus habent, adeo ut ne latrocinij quidem pudeat, tantum hoſpitibus boni, mitéſque ſupplicibus. uictu ita aſperi incultíq;, ut cruda etiã carne ueſcãtur, aut recenti, aut cùm rigentem in ipſis pecudum ferarumq́ue corijs manibus pedibúſque ſubigendo renouarũt.* Terra *ipſa multis impedita fluminibus, multis montibus aſpera, & magna ex parte ſyluis ac paludibus inuia.* Paludum, Sueſia, Meſia, & Melſiagum *maximæ.* Syluarum, Hercynia, *& aliquot ſunt quæ nomen habent, ſed illa dierum ſexaginta iter occupans, ut maior alijs, ita & notior.* Montium *altißimi* Taurus *&* Rhetico, *niſi quorum nomina uix eſt eloqui ore* Romano. Amnium *in alias gentes exeuntium* Danubius, *&* Rhodanus: *in* Rhenum, Mœnis *&* Lupia: *in oceanum,* Amiſius, Viſurgis, *&* Albis, *clariſſimi. Super* Albin Codanus *ingens ſinus, magnis paruíſque inſulis refertus eſt.* Acre *mare quod gremio littorum accipitur, nuſquam latè patet, nec uſquam mari ſimile, uerum aquis paßim interfluentibus ac ſæpe tranſgreßis, uagum atque diffuſum facie amnium ſpargitur: quà littora attingit, ripis contentum inſularum non longè diſtantibus, & ubique penè tantundem, ut anguſtum & par freto, curuánſque ſubinde ſe, longo ſupercilio inflexum eſt.* In *eo ſunt* Cimbri, *&* Teutoni: *ultrà, ultimi* Germaniæ Hermiones.

Sarmatia. *Caput* IIII.

SArmatia *intus quàm ad mare latior, ab ijs quæ ſequũtur* Viſula *amne diſcreta, quà retrò abit, uſque ad* Iſtrũ *flumen immittit. gẽs habitu armíſque* Parthicæ *proxima: uerùm*

uerùm ut cæli aſperioris,ita ingenij.non ſe urbibus tenet, & ne ſtatis quidem ſedibus:ut inuitauere pabula,ut cedẽs & ſequens hoſtis exigit,ita res opéſque ſecum trahẽs.ſemper caſtra habitat,bellatrix,libera,indomita, & uſque eò immanis atq; atrox,ut fœminæ etiã cum uiris bella ineãt: atque ut habiles ſint,natis ſtatim dextra aduritur mãma, ut inde expedita in ictus manu quæ exeritur,uirile fiat pectus.arcus tendere,equitare,uenari, puellaria penſa ſunt: ferire hoſtem adultarum ſtipendium eſt,adeò ut non percuſsiſſe, pro flagitio habeatur,ſitq́ue eius pœnæ uirginitas.

Scythia. *Caput* V.

I*nde Aſiæ confinia,niſi ubi perpetuæ hyemes ſedent, & intolerabilis rigor, Scythici populi incolunt, ferè omnes etiã in unũ* Sagæ *appellati.*In *Aſiatico littore primi* Hyper*borei ſuper aquilonem* Rhiphæóſque *montes ſub ipſo ſyderum cardine iacent,ubi ſol non quotidie,ut nobis, ſed primùm uerno æquinoctio exortus,autumnali demũ occidit: & ideo ſex menſibus dies,& totidem alijs nox uſque continua eſt.*Terra *anguſta,aprica,per ſe fertilis: cultores iuſtiſsimi,& diutiùs quàm ulli mortalium & beatius uiuũt.* Q*uippe feſto ſemper ocio læti,non bella nouere,non iurgia, ſacris operati maximè* Apollinis,*quorum primitias* Delon *miſiſſe initio per uirgines ſuas, deinde per populos ſubinde tradentes ulterioribus,moremq́ue eum diu,& donec uitio gentium temperatus eſt, ſeruaſſe referuntur.*Habitant *lucos ſyluáſque,& ubi eos uiuendi ſatietas, magíſque tædiũ cepit,hilares redimiti ſertis ſemetipſos in pelagus ex certa rupe præcipites dant:id eis funus eximiũ eſt.* Mare *Caſpiũ ut anguſto, ita longo etiam freto primùm terras quaſi flu*

uius irrumpit:atque ubi recto alueo influxit, in tres ſinus diffunditur:contra os ipſum, in Hyrcanum:ad ſiniſtram, in Scythicum:ad dextram,in eum quem propriè & totius nomine Caſpiũ appellant,omne atrox , ſæuum,ſine portibus,procellis undiq; expoſitum,ac belluis magis quàm cætera refertum, & ideo minus nauigabile. Ad introëuntiũ dextram Scythæ Nomades freti littoribus inſident . Intus ſunt ad Caſpiũ ſinum Caſpij,& Amazones,ſed quas Sauromatidas appellãt:ad Hyrcanum Albani,& Moſchi, & Hyrcani:in Scythico,Amardi,& Pæſici, etiam ad fretum Derbices.Multi in eo ſinu magni paruique amnes fluunt: ſed qui famam habent,ex Ceraunijs montibus uno alueo deſcendit,duobus exit in Caſpium Araxes , Tauri latere demiſſus:quoad campos Armeniæ ſecat,labitur placidus & ſilens,neq; in utram partem eat,quanquam intuearis, manifeſtũ:cùm in aſperiora deuenit , hinc atque illinc rupibus preſſus,& quanto anguſtior , tanto magis pernix, frangit ſe ſubinde ad oppoſita cautium , atq; ob id ingenti cum murmure,ſonánsque deuoluitur adeò citus,ut quà ex præcipiti caſurus eſt,in ſubiectam non declinet ſtatim undam,ſed ultra quàm canalem habet, euehat , plus iugeris ſpatio ſublimis,& aquis pendentibus ſemetipſum ſine alueo ferens:deinde ubi incuruus, arcuatóque amne deſcendit,fit tranquillus : iterumq; per campos tacitus , & uix fluens in id littus elabitur.Cyrus & Cambyſes ex radicibus Coraxici montis uicinis editi , & in diuerſa abeunt, pérq; Iberas,& Hyrcanos diu & multũ diſtãtibus alueis defluũt:pòſt non longè à mari eodem lacu accepti,in Hyrcanum ſinum uno ore perueniunt.Iaxartes, & Oxos per

deſerta

deſerta Scythiæ ex Sogdianorum regionibus in Scythicum exeunt: ille ſuo fonte grandis, hic incurſu aliorum grãdior, & aliquandiu ad occaſum ab oriente currens, iuxta Dahas primùm inflectitur: curſuque ad ſeptentrionem conuerſo, inter Amardos & Pæſicas os aperit. Syluæ alia quoque dira animalia, uerùm & tigres ferunt, utique hyrcaniæ ſæuum ferarũ genus, & uſque eò pernix, ut illis lõgè quoque progreſſum equitem cõſequi, nec tantùm ſemel, ſed aliquoties etiam curſu unde cœperit ſubinde repetito, ſolitum & facilè ſit. Cauſa ex eo eſt, quòd ubi ille interceptos earũ catulos citus cœpit auehere, rabiem appropinquantiũ fruſtraturus, aſtu unum de pluribus omittit: hæ proiectũ accipiunt, & ad cubilia ſua referũt, rurſumque & ſæpius remeant, atq; idem efficiunt, donec ad frequentiora, quàm adire audeant, profugus raptor euadat. Vltra Caſpium ſinum quidnam eſſet, ambiguum aliquandiu fuit, idémne oceanus, an tellus infeſta frigoribus, ſine ambitu, ac ſine fine proiecta. Sed præter Phyſicos, Homerúmque, qui uniuerſum orbem mari circunfuſum eſſe dixerunt, Cornelius Nepos, ut recentior authoritate, ſic certior tradit: teſtẽ autem rei Q. Metellum Celerem adijcit, eumque ita retuliſſe cõmemorat. Cùm Gallijs proconſul præeſſet, Indos quoſdam à rege Sueuorum dono ſibi datos, unde in eas terras deueniſſent requirendo, cognoſſe ui tẽpeſtatum ex Indicis æquoribus abreptos, emenſoſque quæ intererant, tandẽ in Germaniæ littora exiſſe. Reſtat ergo pelagus, ſed reliqua lateris eiuſdem aſſiduo gelu durantur, & ideo deſerta ſunt.

Hiſpaniæ & ſeptentrionis inſulæ. Cap. VI.

His oris, quas angulo Bæticæ *hucuſque perſtrinximus, multæ ignobiles inſulæ & ſine nominibus etiam adiacent: ſed earum quas præterire non libeat,* Gades *fretũ attingit, eáque à continenti anguſto ſpatio, & ueluti flumine abſciſſa, quà terris propior eſt, penè rectam ripam agit: quà oceanum ſpectat, duobus promontorijs euecta in altũ, medium littus abducit, & fert in altero cornu eiuſdẽ nominis urbem opulentam, in altero, templum* Aegyptij *Herculis, conditoribus, religione, uetuſtate, opibus illuſtre.* Tyrij *condidere. cur ſanctum ſit, oſſa eius ibi ſita efficiunt: annorum queis manet numerus, ab* Iliaca *tempeſtate principia ſunt, opes tẽpus aluit. In* Luſitania Erythia, *quam* Geryone *habitatam accepimus, aliæque ſine certis nominibus, adeò agri fertiles, ut cum ſemel ſata frumenta ſint, ſubinde recidiuis ſeminibus ſegetem nouantibus, ſeptem minimum, interim plures etiam meſſes ferãt. In* Celticis *aliquot ſunt, quas, quia plumbo abundant, uno omnes nomine* Caſſiterides *appellant.* Sena *in* Britannico *mari* Oſiſmicis *aduerſa littoribus,* Gallici *numinis oraculo inſignis eſt, cuius antiſtites perpetua uirginitate ſanctæ, numero nouem eſſe traduntur:* Gallicenas *uocãt, putantque ingenijs ſingularibus præditas, maria ac uẽtos concitare carminibus, ſeq; in quæ uelint animalia uertere, ſanare quæ apud alios inſanabilia ſunt, ſcire uentura & prædicare, ſed non niſi dedita nauigantibus, & in id tantũ, ut ſe conſulerent profectus.* Britãnia *qualis ſit, qualéſque progeneret, mox certiora & magis explorata dicentur. Quippe tam diu clauſam aperit ecce principũ maximus, nec indomitarũ modò ante ſe, uerũ*

ignotarum

ignotarũ quoq; gentium uictor, qui propriarum rerum fidem ut bello affectauit, ita triumpho declaraturus portat. Cæterùm ut adhuc habuimus, inter ſeptentrionem occidẽtemq́; profecta, grandi angulo Rheni *oſtia proſpicit: deinde obliqua retrò latera abſtrahit, altero* Galliam, *altero* Germaniam *ſpectãs: tum rurſus perpetuo margine directi littoris ab tergore abducta, iterum ſe in diuerſos angulos cuneat triquetra, &* Siciliæ *maximè ſimilis, plana, ingẽs, fœcũda, uerùm ijs quæ pecora quàm homines benignius alãt.* Fert *nemora, ſaltus, ac prægrandia flumina alternis motibus modò in pelagus, modò retrò fluẽtia, & quædam gẽmas margaritáſq; generantia.* Fert *populos regéſque populorum, ſed ſunt inculti omnes, atq; ut longius à continenti abſunt, ita aliarum opum ignari magis, tantum pecore ac finibus dites, incertũ ob decorẽ, an quid aliud ultro corpora infecti.* Cauſas *autem & bella cõtrahunt, ac ſic frequẽter inuicẽ infeſtant, maximè imperitãdi cupidine, ſtudióq; ea prolatãdi quæ poſsidẽt.* Dimicãt *non equitatu modò aut pedite, uerùm & bigis & curribus, gallicè armati.* Co*uinos uocant, quorum falcatis axibus utuntur.* Supra Bri*tãniam* Iuuerna *eſt, penè par ſpatio, ſed utrinque æqualis, tractu littorum oblonga, cæli ad maturãda ſemina iniqui: uerùm adeò luxurioſa herbis, non lætis modò, ſed etiam dulcibus, ut ſe exigua parte diei pecora impleãt, & niſi pabulo prohibeantur, diutius paſta diſsiliant.* Cultores *eius inconditi ſunt, & omnium uirtutum ignari, magis quàm aliæ gentes: aliquatenus tamen gnari, pietatis admodum expertes.* Triginta *ſunt* Orchades *anguſtis inter ſe diductæ ſpatijs.* Septem Hemodes *contra* Germaniam *pro-*

iectæ in illo ſinu, quem Codanũ diximus. Ex ijs Codanonia quam adhuc Teutoni *tenẽt, ut magnitudine alias, ita fœcũditate antè ſtat. Quæ Sarmatis aduerſa ſunt, ob alternos acceſſus receſſúſque pelagi, & ꝗ ſpatia queis diſtant, modò operiũtur undis, modò nuda ſunt, aliàs inſulæ uidẽtur, aliàs & una & continẽs terra.* In *his eſſe* Oonas, *qui ouis auium paluſtriũ, & auenis tãtùm alantur: eſſe equinis pedibus* Hippopodas, & Satmalos, *quibus magnæ aures, & ad ambiendũ corpus omne patulæ, nudis alioqui pro ueſte ſint, præterquam quòd fabulis traditur, authores etiã quos ſequi non pigeat, inuenio.* Thule Belgarum *littori oppoſita eſt,* Graijs *& noſtris celebrata carminibus.* In *ea quòd ſol longè occaſurus exurgit, breues utique noctes ſunt, ſed per hyemem ſicut alibi obſcuræ, æſtate lucidæ, quòd per id tempus iam ſe altius euehens, quanquam ipſe non cernatur, uicino tamen ſplendore proxima illuſtrat: per ſolſtitium uerò nullæ, quòd tum iam manifeſtior non fulgorẽ modò, ſed ſui quoque partem maximã oſtentat.* Talga *in* Caſpio *mari ſine cultu fertilis, omni fruge ac fructibus abundans: ſed uicini populi quæ gignuntur attingere nefas, & pro ſacrilegio habent, dijs parata exiſtimantes, diiſque ſeruanda.* Aliquot *& illis oris, quas deſertas diximus, æquè deſertæ adiacent, quas ſine proprijs nominibus* Scythicas *uocant.* Ab *ijs in* Eoum *recurſus inflectitur, inque oram terræ ſpectantis orientem pertinet.* Hæc *à* Scythico *promõtorio appoſita, primũ omnis ob niues eſt inuia: deinde ob immanitatẽ habitantium inculta.* Scythæ *ſunt* Androphagi, & Sagæ, *diſtincti regione, quia feris ſcatet, inhabitabili.* Vaſta *deinde iterũ loca belluæ infeſtant, uſque ad montem mari*

immi-

imminentem,nomine Thabin.Longè ab eo Taurus attollitur.Seres interſunt,genus plenum iuſtitiæ ex commercio, quod rebus in ſolitudine relictis,abſens peragit.

India. *Caput* VII.

NOtiſſima India non Eoo *tantum appoſita pelago, ſed & ei quòd ad meridiem ſpectans* Indicum *diximus: & hinc* Tauri *iugis, ab occidente indefinita, tantum ſpatium littoris occupat,quantum per ſexaginta dies noctéſque uelificantibus curſus eſt:ita multum à noſtris abducta regionibus, ut in aliqua parte eius neuter ſeptentrio appareat, alitérque quàm in alijs oris,umbræ rerum ad meridiem iaceant.Cæterùm fertilis,& uario genere hominũ aliorúmque animalium ſcatet . Alit formicas non minores maximis canibus, quas more gryphorum aurum penitus egeſtum, cum ſumma pernicie attingentium cuſtodire commemorant . Immanes & ſerpentes aliqui,ut elephantes morſu atque ambitu corporis afficiant.Tam pinguis alicubi, & tam feracis ſoli, ut in eo mella frondibus defluant, lanas ſyluæ ferant, arundinum fiſſa internodia ueluti nauitas binos & quædam ternos etiam uehant. Cultorum habitus moréſque diſsimiles . Lino alij ueſtiuntur aut lanis,quas diximus: alij ferarũ auiúmq; pellibus, pars nudi agunt,pars tantùm obſcœna uelati, alij humiles paruíque,alij ita proceri & corpore ingentes, ut elephãtis etiam, & ibi maximis, ſicut nos equis facilè atque habiliter utantur.Quidam nullũ animal occidere,nulla carne ueſci,optimum exiſtimãt: quoſdam tantùm piſces alũt. Quidam proximos parentéſque priuſquã annis aut ægritudine in maciẽ eant, uelut hoſtias cædunt, cæſorúmq; ui-*

ſceribus epulari, fas & maximè piũ eſt. At ubi ſenectus aut morbus inceßit, procul à cæteris abeunt, mortẽq; in ſolitudine nihil anxij expectant. Prudentiores *eis, quibus ars ſtudiumq; ſapientiæ contingit, nõ expectant eã, ſed ingerendo ſemet ignibus, læti & cum gloria accerſunt.* Vrbium *quas incolunt (ſunt autem plurimæ)* Nyſa *eſt clarißima & maxima.* Montium Meros Ioui *ſacer. famam hinc præcipuam habent, ꝙ in illa genitum, in huius ſpecu* Liberũ *arbitrantur eſſe nutritum: unde* Græcis *authoribus, ut fœmori* Iouis *inſutum dicerent, aut materia ingeßit, aut error.* Oras *tenẽt ab* Indo *ad* Gangẽ Palibotri: *à* Gange *ad* Iolida, Nyſij, *ubi magis quàm ubi habitetur, exæſtuat: atræ gentes, & quodammodo* Aethiopes: *ab* Iolide *ad* Cudum *recta ſunt littora, timidíque populi, & marinis opibus affatim dites.* Tamos *promõtorium eſt, quod* Taurus *attollit, collis, alterius partis angulus, initiũmque lateris ad meridiem uerſi.* Ganges *&* Indus *amnes, ille multis fontibus in* Hæmodo Indiæ *mõte conceptus, ſimul unum alueum fecit, fit omniũ maximus, & alicubi latius: quando anguſtißimè fluit, decem millia paſſuum patẽs, in ſeptem ora diſpergitur.* Indus *ex monte* Paropamiſo *exortus, & alia quidem flumina admittit, ſed clarißima* Cophen, Aceſinen, Hydaſpen, *conceptamq́ue pluribus alueis undam lato ſpatio trahit.* Hinc *pene* Gãgem *magnitudine exæquat. pòſt ubi aliquot ſæpe magnis flexibus cingit iugum, ingens iterum, rectus, ſolidúſque deſcendit, donec ad læuam dextramq́ue ſe diducẽs, duobus oſtijs longè diſtantibus exeat.* Ad Tamum *inſula eſt* Chryſe, *ad* Gangem Argyre, *altera aurei ſoli, (ita ueteres tradidere) altera argentei, atque ita, ut maximè uidetur,*

aut

aut ex re nomen, aut ex uocabulo ficta fabula eſt. Taprobane *aut grandis admodum inſula, aut prima pars orbis alterius* Hipparcho *dicitur: ſed quia habitatur, nec quiſquam circũ eam eſſe traditur, prope uerum eſt.* Cõtrà, *inde illa oſtia ſunt quæ uocant* Solis, *adeò inhabitabilia, ut ingreſſos uis circunfuſi aëris exanimet cõfeſtim: & inter ipſa oſtia rara tenet regio, ob æſtus intolerabiles, alicubi cultoribus egẽs.* Inde *ad principia rubri maris pertinent inuia atq; deſerta humus, & cineri magis fit quàm pulueri ſimilis. ideóq; per eam rara & non grandia flumina emanãt, quorum* Tuberonem *&* Aruſacem *notiſſima accepimus.* R*ubrum mare* Græci, *ſiue quia eius coloris eſt, ſiue quia ibi* Erythras *regnauit,* ἐρυθρὰν θάλασσαν *appellãt, procelloſum, aſperum, profundum, & magnorum animalium magis quàm cætera capax. primò recedenteis oras æqualiter impellit, & ut non intret interius, aliquantum patens ſinus erat. Sed quas ripas inflexerat, bis irrumpit, duóſque iterũ ſinus aperit:* Perſicus *uocatur dictis regionibus propior:* Arabicus, *ulterior.*

Sinus Perſicus. Caput. VIII.

P*Erſicus, quà mare accipit, utrinq; rectis lateribus grãde oſtium quaſi ceruice complectitur: deinde terris in omnẽ partem uaſtè, & æqua portione cedẽtibus, magno littorũ orbe pelagus incingens, reddit formam capitis humani.* A*rabici, & os arctius, & latitudo minor eſt, maior aliquãto receſſus, & multò magis longa latera.* Init *penitus introrſúsque dum* Aegyptum *pene & montem* Arabiæ Caſium *attingit, quodam faſtigio minus ac minus latus, & quò magis penetrat, anguſtior. Ab ijs quæ diximus, ad ſi-*

num Perſicum, *niſi ubi* Chelonophagi *morantur, deſerta ſunt*. In *ipſo* Carmani *nauigãtium dextera poſiti, ſine ueſte ac fruge, ſine pecore ac ſedibus, piſciũ cute ſe uelant, carne ueſcuntur, præter capita toto corpore hirſuti.* Interiora Gedroſi, *dehinc* Perſæ *habitant*. Cethis *per* Carmanios, *ſuprà* Andanis, *&* Corios *effluunt*. In *parte quæ pelagi oſtio aduerſa eſt*, Babyloniorũ *fines* Chaldeorumq́; *ſunt, & duo clari amnes*, Tigris Perſidi *propior, ulterior* Euphrates. Tigris *ut natus eſt, ita deſcendens uſque ad littora permeat:* Euphrates *immani ore aperto, non exit tantùm unde oritur, ſed & uaſtè quoque decidit, nec ſecat continuò agros, ſed latè diffuſus in ſtagna, diúque ſedentibus aquis & ſine alueo patulis piger: pòſt ubi marginẽ rupit, uerè fluuius eſt, acceptíſque ripis celer & fremens, per* Armenios *&* Cappadocas *occidẽtem petit, ni* Taurus *obſtet, in noſtra maria uenturus*. Inde *ad meridiem auertitur, & primùm* Syros, *tum* Arabas *ingreſſus, non perdurat in pelagus, uerùm ingẽs modò & nauigabilis, inde tenuis riuus deſpectus emoritur, & nuſquã manifeſto exitu effluit ut alij amnes, ſed deficit*. Alterũ *latus ambit plaga, quæ inter utrũq; pelagus excurrit*, Arabia *dicitur, cognomen* Eudæmõ, *anguſta, uerùm cinnamomi & thuris, aliorúmque odorũ maximè ferax*. Maiorẽ Sabæi *tenent partem oſtio proximã &* Carmanis, *contrariã partẽ* Macæ, *quæ inter oſtia oſtenditur, ſylua cautéſq; exaſperant*. Aliquot *ſunt in medio inſulæ ſitæ*, Ogyris, *quòd in ea* Erythræ *regis monumentum eſt, magis clara quàm cæteræ.*

Sinus Arabicus. Cap. IX.

A*Lterum ſinum undiq;* Arabes *incingũt: ab ea parte quæ introëuntibus dextra eſt, urbes ſunt* Carræ, *&*

Arabia,

Arabia,& Gandamus:in altera ab intimo angulo prima Beronice, *inter* Heroopoliticũ & Scrobilum:*dein de inter promontoria* Moronenõ,& Colaca, Philotheris & Ptolemais:*ultrà,*Arſinoë & *alia* Beronice:*tum ſylua quæ hebenum odoréſq; generat,& manu factus amnis,ideóq; referendus,quòd ex* Nili *alueo dioryge abductus ,extra ſinum uerum inflexus, & non rubri maris pars,beſtijs infeſta, ideóq; deſerta eſt.*Partem Candæi *habitant,hi quos ex facto,quia ſerpentibus ueſcuntur,*Ophiophagos *uocãt*. *Fuere interius* Pygmæi,*minutum genus,& quod pro ſatis fru gibus contra grues dimicãdo defecit. Sunt multa uolucrũ, multa ſerpentum genera.*De *ſerpentibus memorandi maximè,quos paruos admodum, & ueneni præſentis certo anni tempore ex limo concretarum paludium emergere,in magno examine uolantes* Aegyptum *tendere , atq; in ipſo introitu finium ab auibus, quas ibidas appellant, aduerſo agmine excipi,pugnáque confici traditum eſt* . De *uolucribus præcipuè referenda phœnix ſemper unica . nõ enim co itu concipitur , partú ue generatur:ſed ubi quingentorum annorum æuo perpetua durauit , exaggeratã uarijs odori bus ſtruem ſibi ipſa incubat , ſoluitúrque , deinde putreſcẽ tium membrorum tabe concreſcens, ipſa ſe concipit, atque ex ſe rurſus renaſcitur:cùm adoleuit, oſſa priſtini corporis incluſa myrrha* Aegyptum *exportat atq; in urbem quam* Solis *appellant,fragrantibus nardo buſtis inferens, memorando funere conſecrat.*Ipſum *promontorium quo id mare clauditur,à* Ceraunijs *ſaltibus inuium eſt.*

Aethiopia. Caput X.

AEthiopes ultrà ſedent, Meroëni habent terram quam Nilus primo ambitu amplexus, inſulam facit: pars quia uitæ ſpatium dimidio ferè q̃ nos longius agunt, Macrobij: pars quia ex Aegypto aduenere, dicti Automolæ, pulchri forma, æqui corporis, parúmque ueneratiores, uelut optimarum alumni uirtutum. In illis mos eſt, cui potiſsimũ pareant, ſpecie ac uiribus legere. Apud hos plus auri quàm Perſis eſt: ideo quòd minus eſt, præcioſius cenſent. Aere exornantur, auro uincula ſontium fabricãt. Eſt locus apparatis epulis ſemper refertus, & quia ut libet ueſci uolentibus licet, ἡλίου τράπεζαν appellant: & quæ paſsim appoſita ſunt, affirmãt innaſci ſubinde diuinitus. Eſt lacus quo perfuſa corpora quaſi uncta pernitent. bibitur idẽ, adeo eſt liquidus, & ad ſuſtinenda quæ incidunt, aut immittũtur infirmus, ut folia etiam proximis deciſa frõdibus, nõ innatantia ferat, ſed paſsim & penitus accipiat. Sũt & ſæuiſsimæ feræ, omni colore uarij lycaones, & quales accepimus ſphingas. Sunt miræ aues cornutæ tragopomones, & equinis auribus pegaſi. Cæterùm oras ad Eurũ ſequẽtibus nihil memorabile occurrit, uaſta omnia uaſtis præciſa mõtibus, ripæ potius ſunt quàm littora. Inde ingens & ſine cultoribus tractus: dubium aliquandiu fuit, eſsétne ultra pelagus, caperétne terra circuitum, an exhauſta fructu ſine fine Africa ſe extenderet: uerum ſi Hanno Carthaginienſis exploratum miſſus à ſuis, cum per oceani oſtia exiſſet, magnam partem eius circũuectus, non ſe mari, ſed commeatu defeciſſe memoratum retulerat: & Eudoxus quidam auorum noſtrorum temporibus, cum Latyrum regem

regem

regem Alexandriæ profugeret, Arabico ſinu egreſſus, per hoc pelagus (ut Nepos affirmat) Gades uſq; peruectus eſt, ideo eius oræ nota ſunt aliqua. Sunt autem trans ea quæ modò deſerta diximus, muti populi, & quibus pro eloquio nutus eſt: alij ſine ſono linguæ, alij ſine linguis, alij labris etiam cohærentibus, niſi quòd ſub naribus etiam fiſtula eſt, per quam bibere auent: ſed cum inceſſit libido ueſcēdi, grana ſingula frugum paſſim naſcentium abſorbere dicūtur. Sunt quibus ante aduentū Eudoxi adeò ignotus ignis fuit, adeóque uſus mirum in modum placuit, ut amplecti etiam flammas, & ardentia ſinu abdere, donec noceret, maximè libuerit. Super eos grandis littoris flexus grādem inſulam includit, in qua tantùm fœminas eſſe narrant, toto corpore hirſutas, & ſine coitu marium, ſua ſponte fœcundas, adeò aſperis efferíſq; moribus, ut quædā cōtineri ne reluctētur, uix uinculis poſſint. Hoc Hanno retulit, & quia detracta occiſis coria pertulerat, fides habita eſt. Vltra hunc ſinum mons altus, Græci uocant θεῶν ὄχημα, perpetuis ignibus flagrat. ultra montem uiret collis longo tractu, lōgis littoribus obductus, unde uiſuntur patētes magis campi, quàm ut proſpici poſſint, Panum, Satyrorúmque. Hinc opinio ea fidē cepit, quòd cùm in his nihil culti ſit, nullæ habitantium ſedes, nulla ueſtigia, ſolitudo in diem uaſta, & ſilētium uaſtius, nocte crebri ignes micant, & ueluti caſtra latè iacētia oſtenduntur, crepant cymbala & tympana, audiūtúrque tibiæ ſonātes maius humanis. Tunc rurſus Aethiopes, nec tam dites, ut hi quos diximus, nec ita corporibus ſimiles, ſed minores, incultíq; ſunt, & nomine Heſperio. In horum finibus fons eſt, quem Nili eſſe aliqua parte credibi-

le eſt, Nuchul *ab incolis dicitur: & uideri poteſt nõ alio no mine appellari, ſed à barbaro ore corruptius.* Alit *& flumẽ & minora quidẽ, eiuſdẽ tamẽ generis animalia gignẽs: alijs omnibus in oceanum uergentibus, ſolus in mediam regionem ad orientem abit, & quonam exeat, incertum eſt.* Inde *colligitur* Nilum *hoc fonte conceptum, actúmque aliquandiu per inuia, & ideo ignotum, iterum ſe ubi ad* Eoa *proceſſerit, oſtendere: cæterùm ſpatio quo abſconditur effici, ut hic aliò cedere, ille aliunde uideatur exurgere.* Catoblepas *non grandis fera, uerum graue & prægrande caput ægrè ſuſtinens, atque ob id in terram plurimum ore conuerſa, apud hos gignitur: ob uim ſingularem magis etiã referenda, quòd cum impetu morſúque nihil unquam ſæuiat, oculos eius uidiſſe mortiferum.* Contra *eoſdẽ ſunt inſulæ* Gorgones, *domus, ut aiunt, aliquãdo* Gorgonum. Ipſæ *terræ promontorio, cui* ἑσπέρου κέρας *nomen eſt, finiuntur.*

Atlantici maris inſulæ, & terminus. *Caput* XI.

INde *incipit frons illa, quæ in occidentem uergens mari* Atlantico *abluitur.* Prima *eius* Aethiopes *tenent, media nulli: nam aut exuſta ſunt, aut arenis obducta, aut infeſta ſerpentibus.* Exuſtis *inſulæ appoſitæ ſunt quas* Heſperidas *tenuiſſe memoratur.* In *arenis mõs eſt ſatis de ſe conſurgẽs, uerùm inciſis undique rupibus præceps, inuius, & quò magis ſurgit, exilior: qui quòd altius quàm conſpici poteſt, uſque in nubila erigitur, cælum & ſydera non tangere modò uertice, ſed ſuſtinere quoque dictus eſt.* Contrà Fortunatæ *inſulæ abundant ſua ſponte genitis, & ſubinde alijs ſuper alijs innaſcentibus nihil ſolicitos alunt, beatius quàm aliæ urbes excultæ.* Vna *ſingulari duorum fontium ingenio maximè*

xime inſignis: alterum qui guſtauere, riſu ſoluuntur in mortem: ita affectis remediũ eſt ex altero bibere. Ab eo tractu quem feræ infeſtant, proximi ſunt Himantopodes, *inflexi lentis cruribus, quos ſerpere magis quàm ingredi referunt.* Deinde Pharuſii, *aliquando tendente ad* Heſperidas Hercule *dites, nũc inculti, & niſi quòd pecore aluntur, admodum inopes.* Hinc *iam lætiores agri, amœniq́ue ſaltus.* Perotæ & Berini *ebore abundant.* Nigritarum Getulorúmque *paßim uagantium, ne littora quidem infœcunda ſunt, purpura & murice efficacißimis ad tingendum, & ubique quæ tinxere clarißima.* Reliqua *eſt ora* Mauritaniæ *exterior, & in finem ſui faſtigiantis ſe* Africæ *nouißimus angulus, iiſdem opibus, ſed minus diues, cæterùm ſolo etiã ditior, & adeò fertilis etiam, ut frugum genera non cum ſerãtur modò benignißimè procreet, ſed quædam profundat etiam nata.* Hîc Antæus *regnaſſe dicitur, & ſignum quod fabulæ clarum prorſus oſtenditur, collis modicus reſupini hominis imagine iacentis, illius, ut incolæ ferunt, tumulus: unde ubi aliqua pars eruta eſt, ſolẽt imbres ſpargi, & donec effoſſa repleantur, eueniunt.* Hominum *pars ſyluas frequentant, minus quàm quos modò diximus uagi.* Pars *in urbibus habitant, quarũ ut inter paruas opulentißimæ habentur, procul à mari,* Gildano, Dulbritrania: *propius autẽ* Sala, & Lyxo *flumini* Iunxo *proxima.* Vltrà *eſt colonia & fluuius* Gna, & *unde initiũ fecimus* Ampeluſia, *in noſtrum iam fretum uergens promontorium, operis huius atque* Atlantici *littoris terminus.*

FINIS.

12691a

12691
Edwards.

A551
M517pm